

ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

A közigazgatási hatósági eljárás és
szolgáltatás általános szabályairól szóló
2004. évi CXLI. törvény

(Ket)

Készítette: Nagy László

Alapfogalmak I.

igazgatás (igazgatási tevékenység): céltudatos emberi tevékenység, amely arra hivatott, hogy a célnak megfelelő – alanyi és tárgyi – **feltételeket megteremtse**, valamint a cél eléréséhez szükséges összhangot biztosítsa. Feltételteremtő tevékenység valamilyen cél érdekében – a közigazgatásban ez mindig valamilyen közcélt, közügyet jelent.

Igazgatás \neq irányítás

Az igazgatási tevékenység tartalma: (CITF DÖVKE)

- **Célkitűzés**
- **Információszerzés**
- **Tervezés**
- **Finanszírozás**

- **DÖntés**
- **Végrehajtás**
- **Koordináció**
- **Ellenőrzés**

Alapfogalmak II.

Közigazgatás: a közhatalom birtokában végzett végrehajtó tevékenység. A politika által gyakran motivált, mindig valamilyen *közcél, közfeladat, közszolgáltatás* érdekében végzett végrehajtó, rendelkező, szervező tevékenység, mely sajátos intézményrendszeren keresztül és sajátos személyzettel, mindig jogi keretek között zajlik. A fentiekén kívül további szükséges eleme a közigazgatásnak a közhatalom, azaz nem teljesítés esetén a legitim kényszer alkalmazásának lehetősége.

Elemei:

- közcél, közfeladat, közszolgáltatás
- intézményrendszer (elkülönült szervezet)
- személyzet
- jogi keretek
- közhatalom

Anyagi jog – Eljárásjog (alaki jog)

Anyagi jog: a jogalanyok jogait és kötelezettségeit tartalmazó, meghatározó jogszabályok összessége. Statikus szerkezet jellemző rá.

Eljárásjog: az anyagi jog érvényesítésére szolgáló jogszabályok összessége. Dinamikus szerkezet jellemző rá. ('mozgásba lendül a jog', azaz az anyagi jogi jogszabály), Szabályrendszere realizálja az anyagi jogi jogszabályokban lefektetett jogokat és kötelezettségeket
Pl. házépítésnél – OTÉK: (építészeti) szakmai szabályok / Ket és 193/2009. Korm. rend.: (építéshez kapcsolódó) engedélyezés szabályozása

*Az anyagi jog azt mondja ki, hogy **mit** szabad és mit nem. Az eljárásjog arra ad választ, hogy **hogyan** érvényesítem mindezt.*

Egy jogszabály legtöbbször vegyesen tartalmaz anyagi jogi és eljárásjogi tartalmú rendelkezéseket (pl. szabs. tv., tű tv., OTSZ). A két normarendszer csak kevés jogszabályban jelenik meg egymástól élesen elválasztva.

Az eljárási költségek viselése

- 1) **ellenérdekű ügyfelek** – akinek „igaza van”
- 2) **kérelemre indult eljárás** – a kérelmező ügyfél előlegez
- 3) **hivatalból indult eljárás** – hatóság előlegez,
„Ha a határozat az ügyfél részére kötelezettséget állapít meg, a kötelezettség alapjául szolgáló jogszabálysértés bizonyításával összefüggésben felmerült költség viselésére az ügyfelet kell kötelezni.”
- 4) **bizonyítási eszköz igénybevétele** – indítványozó
- 5) **eljárási cselekmény megisméltése** jogellenes magatartás miatt –
jogellenes magatartást tanúsító
- 6) **végrehajtási eljárás** – a végrehajtás elrendelésére okot adó (adós)
- 7) **jogsegély** – megkereső hatóság
- 8) **iratbetekintés** – iratbetekintést kérő

Egyéb alapelvek:

- költségkímélés és célszerűség figyelembevétele
- az egyéb eljárási költség összegét az érintett által bemutatott bizonyíték alapján kell megállapítani.

A közigazgatási jogi jogviszony

A közigazgatási jogi jogviszony lényege:

1. A jogviszony mindig valamilyen jogilag szabályozott társadalmi viszony, a jogszabály jogalanyok kapcsolatában történő konkretizálódása.

A jogviszony **alanyait** jogalanyoknak nevezzük,

A jogviszony **tárgya** mindig valamilyen emberi magatartás,

A jogviszony **tartalma** jogok, ill. kötelezettségek rendszere.

(A jogviszony közvetlen tárgya (itt: a jogviszony tárgya) mindig valamilyen emberi magatartás, pl. dolog eladása/megvétele, közvetett tárgya pedig – ha van – maga a dolog, fizikai valóságában (pl. gépjármű.)

2. A közigazgatási hatósági ügyben mindig valamilyen **közigazgatási szerv** (hatóság) áll szemben az ügyféllel (személy, szervezet) – jogviszony alanyai,
valamely közigazgatási hatósági ügy kapcsán – jogviszony tárgya,
melynek során jogok/kötelezettségek keletkeznek – jogviszony tartalma

Példák I.

Példák közigazgatási hatósági eljárásokra a tűzvédelem terén (a Ket szabályai érvényesülnek):

- **eltérés engedélyezése** az épületek, építmények tűzvédelmi használati előírásai, valamint a tűzoltóságok beavatkozásával kapcsolatos előírások alól
- beépített **tűzjelző, tűzoltó berendezések** létesítési és használatbavételi ügyei
- **tűzvizsgálati eljárás** lefolytatása
- tűzvédelmi előírások ismerete hiányában munkavállaló **munkavégzéstől történő eltiltása**
- tűzvédelmi követelmények be nem tartása esetén **üzemeltetés szüneteltetése**
- **tűzvédelmi kötelezettségek** megállapítása
- **hatósági ellenőrzés** megtartása

Példák II.

- tűzeseti **hatósági bizonyítvány** kiadása
- **tűzvédelmi bírság** kiszabása (a helyszíni bírság kiszabása NEM a Ket alapján történik)
- **létesítményi tűzoltóság működési feltételeinek** (létszámának, eszközeinek, felszereléseinek) meghatározása 239/2011.(XI.18.) Korm.rend.

„(4) A létesítményi tűzoltóság egy időben készenléti jellegű szolgálatot ellátó létszáma 4 főnél kevesebb nem lehet.

(5) Amennyiben főfoglalkozású létesítményi tűzoltók alkalmazása szükséges, a területi szerv előírja a főfoglalkozású létesítményi tűzoltók legkisebb számát.

(6) Az alkalmoszerűen igénybe vehető létszám a fenntartó kérelmére kiváltható főfoglalkozású tűzoltókkal. A kiváltás akkor alkalmazható, ha a meghatározott minimum létszám legalább 8 fő. Ekkor az előírt létszámból 4 fő főfoglalkozású, az e feletti létszám minden 4 főjét pedig 1 fő főfoglalkozású létesítményi tűzoltóval lehet kiváltani.

(7) E rendelet alapján megállapított legkisebb készenléti létszámnak folyamatosan rendelkezésre kell állnia mindaddig, amíg a tűzszakasz mérete, rendeltetése vagy a számított tűz terhelése meg nem változik.”

- **tűzvédelmi szakvizsgával** kapcsolatos hatósági feladatok
- **építésügyi hatósági eljárás** (elvi építési engedély → fennmaradási eng.)
- **telepengedélyezési eljárás**
- üzletek **működési engedélyezési eljárása**
- **pirotechnikai tevékenység engedélyezése**

A közigazgatási eljárásjog kialakulása

Régen: „ahány ügy, annyiféle eljárás” elv

A világ első közigazgatási eljárási törvénye: Ausztria, 1925

Olyan eljárásjogi intézmények összefoglalása, amelyeket minden közigazgatási ügyben lehet használni

A magyar jogfejlődés:

Önálló eljárási szabályok először a büntetőjogban jelentek meg

- 1901. évi XX. tc. a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről
- 1957. évi IV. tv. az államigazgatási eljárás általános szabályairól (Áe.)
/az egyik legszínvonalasabb és leghosszabb életű magyar jogszabály/
- 1981. évi I. tv. – az Áe. átfogó revíziója (módosítás + egységes szöveg)
- 2004. évi CXL. (140) tv. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

A törvény szerkezete

I.) Alapelvek, alapintézmények

- hatály
- adatkezelés
- ügyelosztás
- kapcsolattartás, tájékoztatás

II.) Első fokú eljárás (alapeljárás)

- a bizonyítási eljárás

III.) Másodfokú eljárás (jogorvoslati eljárás)

IV.) Végrehajtás

V.) Egyéb rendelkezések

- eljárási költség
- elektronikus ügyintézés
- értelmező rendelkezések

I. **Alapelvek, alapintézmények**

Az alapelvek jelentősége

- céljuk: többi eljárási szabály érvényesülésének elősegítése
- joghézag-kitöltő szerep
- döntést kizárólag alapelvekre nem lehet alapozni (pl. jóhiszeműen járt el)
- segítenek a jogok érvényesítésében, megkönnyítik a kötelezettségek teljesítését
- az eljárás minden szakaszában érvényesülniük kell (pl. anyanyelv használata, hatáskör és illetékesség szabályai)

Csoportosításuk:

- Alkotmányból ered / eljárásjogi / közig. eljárásjogi
- ügyfélre / hatóságra / mindkettőre vonatkozik

Alapelvek I.

Ügyféli jogok/köteleességek

- *alapelvek a hatóság szemszögéből* –

- 1) Törvényesség (*pl. erőszak alkalmazásának tilalma* (1. § (1) bek.)
- 2) Hivatalbóltság (officialitás – *pl. a tűzvizsgálati eljárás mindig hivatalból indul* (3. § (1) bek.)
- 3) Jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok védelme (1. § (4) bek.)
- 4) Kioktatási kötelezettség (*pl. tanúmeghallgatásnál* (5. § (3) bek.)
- 5) Hatáskörrel való visszaélés tilalma (1. § (2) bek.)

Alapelvek II.

- 6) Mérlegelési és méltányossági jogkör gyakorlása (a hatóság „mérlegelési és méltányossági jogkörét a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételével ÉS az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel gyakorolja” (1. § (1) bek.)

Pl. tűzvédelmi szabályszegés esetén – szignalizáció vagy tűzvédelmi bírság kiszabása – HÖT parancsnoka dönti el

- 7) Szakszerűség és egyszerűség (pl. elektronikus ügyintézés létrehozásának célja – a gyorsaság mellett – az egyszerűség követelményének megvalósítása (1. § (2) bek.)

- 8) Együttműködés az ügyféllel (1. § (2) bek.)

- 9) Ügyfél érdekének csak a közérdekre és az ellenérdekű ügyfél jogára tekintettel történő korlátozása (pl. ún. ‘jogosító határozatok’ esetében a jogerő már a döntés közlése napján beáll, ha az ügyfél – a kérelem teljesítése esetére – már a döntés közlése előtt lemond a fellebbezésről DE ne legyen ellenérdekű ügyfél (1. § (3) bek.)

Alapelvek III.

- 10) Törvény előtti egyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítása (2. § (1) bek.)
- 11) Jogsértő magatartással okozott károk megtérítésének kötelezettsége (4. § (2) bek.)
- 12) A hatóság köteles az ügyfél jóhiszeműségét vélelmezni – a rosszhiszeműséget a hatóságnak kell bizonyítani (6. § (2) bek.) –
kivétel: igazolási kérelem benyújtása – ügyfél bizonyít
- 13) Költségtakarékosság és hatékonyság – a saját és az ügyfél költségeit is kímélni kell (7. §)
- 14) Gyorsaság (pl. ügyintézési határidő meghosszabbításának szigorú korlátok közé szorítása (7. §))
- 15) Egyes eljárási cselekmények elektronikus úton is gyakorolhatók – továbbra is él, DE – tv. eltérő rendelkezése híján – nem lehet erre kötelezni az ügyfelet (8. §)
- 16) Anyanyelvhasználat jogának biztosítása (10. § (1) bek.)

Alapelvek IV.

- *alapelvek az ügyfél szemszögéből* –

- 1) Törvény előtti egyenlőség (2. § (1) bek.)
- 2) Anyanyelv szabad használata (4. § (1) bek. és 9-11. §)
- 3) Jogorvoslathoz való jog (*kikerült az új Ket-ből, de továbbra is alkotmányos alapelv*)
- 4) Iratbetekintés joga – kivételekkel érvényesül (*pl. adat- és titokvédelem*) (5. § (4) bek.)
- 5) Jóhiszemű eljárás és a hatósággal való együttműködés kötelezettsége (6. § (1)-(2) bek.)
- 6) Határidőn belül hozott döntéshez való jog (4. § (1) bek.)
- 7) Tisztességes eljáráshoz való jog (2. § (1)-(3) bek. és 4. § (1) bek.)

A törvény hatálya

Hatály: joghatás kiváltására való alkalmasság – különböző szempontok szerinti – terjedelme:

- tárgyi
- személyi
- területi
- időbeli
- szervi (csak eljárásjogi jogszabály esetében beszélhetünk ~ról)

1. Tárgyi hatály – közigazgatási hatósági ügy fogalma

jog/kötelezettség – megállapít

adat/tény/jogosultság – igazol

nyilvántartást vezet/ellenőrzést végez (a hatóság)

(+ tevékenység gyakorlásához kapcsolódó nyilvántartásba vétel/törlés)

A Ket tárgyi hatálya

4 alapeset:

- 1) a Ket-et kell alkalmazni – minden esetben
- 2) a Ket-et kell – a külön jogszabályban foglalt eltérésekkel
- 3) a Ket-et kell alkalmazni – ha a külön jogszabály másképp nem rendelkezik
- 4) a külön jogszabályt kell alkalmazni – minden esetben

I.	II.	III.	IV.
Ket	Ket	Ket	Külön jogszabály
Ket	Ket	Külön jogszabály	Külön jogszabály
Ket	Ket	Külön jogszabály	Külön jogszabály
Ket	Külön jogszabály	Külön jogszabály	Külön jogszabály

2. Személyi hatály – ügyfél fogalma

Alapeset:

természetes/jogi személy/szervezet

jog/jogos érdek (az ügy érinti)

(a tulajdonos jogos érdekét mindig vélelmezzük / a 'jogi helyzet' kikerült az új Ket-ből)

hatósági ellenőrzés (alá vonták)/hatósági nyilvántartás (adatot tartalmaz róla)

Egyéb eset:

a) Hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa (csak létesítéssel kapcsolatos eljárások esetében – 1. értelmező rendelkezések)

hatásterület: az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a **tervezett létesítmény vagy tevékenység** számottevő mértékű hatást gyakorol – 172. § e)

b) (közig.) szerv, ha az ügy elbírálásában nem vesz részt + érintettség

c) érdekvédelmi, jogvédő szervezetek

Személyi hatály II.

További kritérium: ügyfélképeség (anyagi jogban: jogképeség)
eljárási képeség (anyagi jogban: cselekvőképesség)

Új rendelkezések: 1. másodfokon már nem lehet ‘beszállni’; 2. az ügyféli jogállást megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye

„Az ügyféli jogok gyakorlását **törvény ahhoz a feltételhez kötheti**, hogy az ügyfél az első fokú eljárásban részt vesz.” (15. § (6) bek.)

„Az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.” (15. § (8) bek.)

Jogutódlás

Mindig bekövetkezik. Kivétel: kérelemre indult eljárások esetén – a kérelmező jogutódjának kérnie kell az eljárás folytatását.

Jogutódlás bekövetkezése: hagyatékátadó végzés, jogi személy átalakulása

3. Területi hatály

MK területe

Nagykövetségek, konzulátusok – NEM

Magyar lobogó alatt közlekedő légi- és vizijárművek – IGEN

4. Időbeli hatály

2005. november 1-jén vagy azt követően indult eljárások

Kérelem benyújtásának / első eljárási cselekmény megtételének napja számít (eljárás megindítása)

Az eljárás felfüggesztésének – az ügyfél kérelmére történő felfüggesztést kivéve (6 hónap) – nincs határideje

→ elvileg folyamatban lehet még korábbi (2005 előtti) ügy is

2009. októberi módosítás → ‘párhuzamos Ket-ek’ (mindig azt kell vizsgálni, hogy mikor indult az eljárás)

5. Szervi hatály – hatóság fogalma

Ki alkalmazhatja a Ket-et jogalkalmazóként? (Közigazgatási) hatóság.

- 1) államigazgatási szerv
- 2) helyi ÖK képviselő-testülete (megyei kgy, szerve, társulása)
- 3) polgármester (fő~, megyei kgy elnöke, ker. hiv. vezetője)
- 4) jegyző (fő~, kör~, képv-test. hiv. ügyint., hat. ig. társ.)
- 5) egyéb – nem közig. – szervezet, köztestület vagy személy tv. alapján, az ott meghatározott ügyekben

Adatkezelés

Az alapvető rendelkezéseket külön jogszabály tartalmazza (a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény)

„A **hatóság** törvény eltérő rendelkezése hiányában **jogosult az eljárás lefolytatásához** elengedhetetlenül **szükséges személyes adatok** megismerésére és **kezelésére.**” (17. § (2) bek.)

Joghatóság, hatáskör, illetékesség

Ügyelosztási triász, mely megmondja, hogy adott ügyben:

Melyik ország hatósága?

Milyen hatóság? Mit? (Milyen ügyben?)

Melyik hatóság? Hol?

- jár el

Feladatkör

társadalmi rendeltetés – ‘a tűzoltó tüzet olt’

Alapja a társadalmi munkamegosztás, ami a közigazgatásban is érvényesül.

Hatáskör

jogilag szabályozott feladat(kör) – tú tv.: „tűzoltási feladat: a veszélyeztetett személyek mentése...”

- jogszabály nélkül nincs hatáskör

Ket: „A hatóság hatáskörét (...) jogszabály állapítja meg. (19. § (1) bek.)

- a hatóság ‘megnyerte’ magának: nem ruházhatja át, de el sem vonhatják tőle (kivétel: mulasztás, kizárás)

- hatáskört nem, csak a kiadmányozás jogát lehet átruházni (a közigazgatási jogi felelősség marad a hatáskör gyakorlójánál!)

Közigazgatási szerv – jogszerűtlen – hallgatása

Illetékesség

Azt mutatja meg, hogy több azonos hatáskörű szerv közül, adott ügyben melyik járjon el.

Ket – általános illetékességi okokat határoz meg („ha jogszabály másként nem rendelkezik...)

Legáltalánosabb: ügyfél lakóhelye (lakó/tartózkodási/szálláshely), ill. székhelye (szék/telephely, fióktelep)

Egyéb általános illetékességi okok:

- a) Ingatlan fekvési helye
- b) Tevékenység gyakorlásának helye
- c) Jogellenes magatartás elkövetésének helye

Jogszabály eltérő rendelkezése:

Pl. esemény bekövetkezésének helye

„A tüzeset helye szerint illetékes hatóság a bejelentett tüzesettel kapcsolatban az ügyfél kérelmére tüzeseti hatósági bizonyítványt ad ki.”

– tűzvizsg. rend. 14. § (1). Bek.

A hatáskör és az illetékesség vizsgálata

- az eljárás során végig
- hiánya esetén áttétel, bizonyos kivételektől eltekintve (ideiglenes intézkedés)

**Ideiglenes intézkedés - Ideiglenes biztosítási intézkedés
(új) – Biztosítási intézkedés**

Hatásköri, illetékességi vita

megelőzés elve → vita rendezésének megkísérlése →
Fővárosi Ítéltábla / legközelebbi közös felügyeleti szerv
dönt

Jogsegélyek

- belföldi/nemzetközi – adom/kapom (régi elnevezés: megkeresés)
- jellemző esetei: ügyféli érdek fennállása, eljárási cselekményt illetékességi területen kívül kell lefolytatni (15 nap), adat, irat beszerzése (8 nap)
- szűk kivételektől eltekintve teljesíteni kell (jogszabályba ütközés)
- belföldi jogsegély esetén az eljárási határidőket is meghatározza a Ket.

A kapcsolattartás szabályai

Új alfejezet (28/A. §), mely rendezi, hogy mely cselekmények minősülnek kapcsolattartásnak és melyek tájékoztatásnak.

Kapcsolattartás hatóság-ügyfél viszonylatban: *a) írásbeli* (posta, telefax, irat személyes átadása, egyéb postán kívüli kézbesítési módok, hirdetményi út, elektronikus út), *b) szóbeli*

Választás – költségtakarékosság és hatékonyság szabályai szerint

A kapcsolattartás szabályai II.

- rövid szöveges üzenet (sms), elektronikus levél (e-mail) és telefon nem minősül kapcsolattarásnak, de tájékoztatásnak igen,
 - telefonon nem lehet értesíteni az ügyfelet az eljárás megindításáról, nem lehet idézni, stb. (joghatással bíró eljárási cselekmények),
 - ha nincs irattovábbítás, akkor a hatóságok kötelesek egymással e-mailen vagy telefonon kapcsolatot tartani – szentesíti az eddigi gyakorlatot, TERV: 2011-től a hatóságok közötti kommunikáció teljes egészében elektronikus úton történjen)
 - E-ügyintézés szabályai: változtak, külön jogszabályok rendezik a részletkérdéseket,
 1. az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (Eitv.)
 2. a hivatalos iratok elektronikus kézbesítéséről és az elektronikus tértivevényről szóló 2009. évi LII. törvény (E-kézbesítési törvény)
 3. az elektronikus közszolgáltatásról szóló 2009. évi LX. törvény (E-közszolgáltatási törvény)
- ügyfélkapu, hivatali kapu, központi szolgáltató rendszer intézménye

II.

Az elsőfokú eljárás

Az elsőfokú eljárás időtartama

Kérelem benyújtásától/az eljárás hivatalból történő megindításától az érdemi döntés meghozataláig tartó eljárési szakasz.

A döntés csak a jogerő beálltát követően válik alkalmassá joghatás kiváltására.

Jogerő beállta - első fok után: ha 1) a fellebbezésre nyitva álló határidő letelt és nem nyújtottak be fellebbezést, 2) lemondtak a fellebbezésről, vagy azt visszavonták, 3) a döntést fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánították, 4) a fellebbezés kizárt

Jogerő beállta - másodfok után: a döntés meghozatalakor

Eljárás megindításának napja:

A) hivatalból – első eljárési cselekmény elvégzésének napja

B) kérelemre – 1. ügyfél szemszögéből: amikor benyújtja a kérelmét, 2. hatóság szemszögéből: kérelem beérkezésének napját követő nap

Az eljárás megindítása

Értesítési kötelezettség áll fenn (kivéve kérelmező ügyfél) – 8 nap

- csak kivételesen mellőzhető (pl. hatóság nyolc napon belül érdemben dönt – *pl. egyszerű megítélésű ügyek, megszünteti az eljárást.*)

- az értesítés tartalmi követelményeit a 29. § (5) bek. tartalmazza – leglényegesebb elemek: ügyintézési határidő, tájékoztatás az iratbetekintés és a nyilatkozattétel lehetőségéről)

A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása

Határidő: 8 nap, eljárási hibák esetén

- joghatóság/hatáskör, illetékesség hiánya (áttétel sem lehet), nem hatósági ügy
- nyilvánvalóan lehetetlen cél/a kérelem nem a jogosulttól származik
- elkésett kérelem
- „a hatóság a kérelmet érdemben már elbírálta” ÉS ugyanaz a tényállás/jogi szabályozás/jog érvényesítése

Az eljárás megszüntetése

Olyan ok merül fel, ami miatt az eljárás folytatása *végérvényesen* lehetetlenné válik.

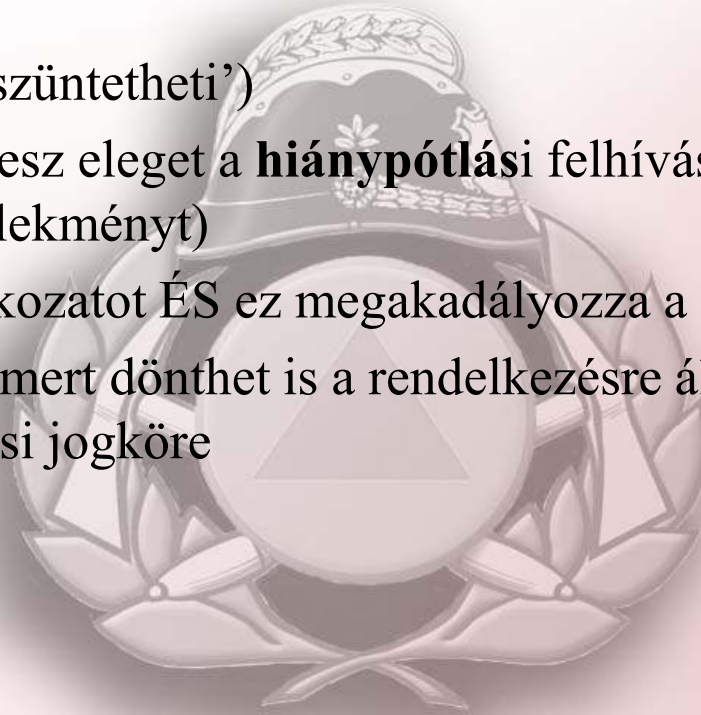
Kötelező esetei ('megszünteti'):

- 1) érdemi vizsgálat nélküli elutasítást megalapozó ok, körülmény később jut a hatóság tudomására,
- 2) ügy tárgyat képező vagyontárgy **megsemmisült**,
- 3) ügyfél **visszavonta** a kérelmet (1. fokú döntés jogerőre emelkedéséig van rá lehetőség – kérelemmel való rendelkezés elve),
- 4) ügyfél **halála** (jogi személy megszűnése),
- 5) eljárás folytatására okot adó körülmény nem áll fenn (és nem vonja vissza a kérelmet az ügyfél, mert az külön megszüntetési ok),
- 6) az ügyfél nem gondoskodik megfelelő **képviseltről** (és személyesen sem jár el),
- 7) jogszabályváltozás miatt az ügy már nem hatósági ügy (kb. vagy bírósági ügy lett vagy az adott feladatot már nem látja el az állam),
- 8) **illetéket**, díjat az ügyfél a felhívást követően sem fizette meg.

Az eljárás megszüntetése II.

Lehetőség: ('megszüntetheti')

1. az ügyfél nem tesz eleget a **hiánypótlási** felhívásnak (nem végez el egy adott cselekményt)
2. nem tesz nyilatkozatot ÉS ez megakadályozza a tényállás tisztázását - megszüntetheti, mert dönthet is a rendelkezésre álló adatok alapján – hatóság mérlegelési jogköre

Az eljárás felfüggesztése

Olyan ok merül fel, ami miatt az eljárás folytatása *átmenetileg* lehetetlenné válik.

Tipikusan akkor, ha (1) az ügy érdemi eldöntése valamilyen kérdés elbírálásától függ. Az előzetes kérdés elbírálása más szerv eljárásától vagy ugyanazon szerv más eljárásától függ.

Fontos, hogy ez az előzetes kérdés nem lehet szakhatóság állásfoglalása, szakértő szakvélemény adása – nem felfüggesztési okok!

Az eljárás felfüggesztése II.

Egyéb felfüggesztésre okot adó körülmények:

(kötelező és nem kötelező esetek keverednek, de általában nem kötelező – ‘felfüggeszti’/’*felfüggesztheti*’)

(2) új eljárásra utasító bírói ítéletet rendkívüli jogorvoslattal támadták meg

(3) *ügyfél kéri* – feltételei: egy alkalommal, indokoláshoz kötött, jogszabály nem zárja ki, nincs ellenérdekű ügyfél, vagy az hozzájárul – 6 hónapos jogvesztő határidő (ha nem kéri az eljárás folytatását)

(4) *jogutódlás rendezetlensége esetén*

(5) *hatósági közvetítés várható időtartamára tekintettel*

A felfüggesztés *jogkövetkezménye*: minden határidő megszakad (=nem telik tovább) az eljárás felfüggesztésekor, majd a felfüggesztés megszűntetésekor az eljárás folytatódik, de az összes határidő újra kezdődik – KIVÉVE az ügyintézési határidőt.

A felfüggesztésnek **NINCS határideje** (kiv. az ügyfél kérelme)

Határidők

Ügyintézési határidő, a határidő számítása

határidő: az az *időtartam*, amelyen belül egy eljárási cselekményt el kell végezni, ill. be kell fejezni napokban, munkanapokban, hónapokban vagy években fejezik ki

határnap: az adott eljárási cselekmény megtételének *konkrét napja* (ritkább, pl. szemle, hatósági ellenőrzés). Nemcsak a nap, az időpont (óra, perc) is számít a határnap-mulasztás szempontjából

Általános ügyintézési határidő – 30 nap, de ennél lehet rövidebb, hosszabb is – attól függően, hogy egyszerű vagy bonyolult megítélésű az adott ügy. Fontos garanciális szabály, hogy (az ügyfélre nézve nyilván kedvezőbb) *rövidebb* határidőt bármely jogszabály, *hosszabb* határidőt csak törvény vagy kormányrendelet írhat elő.

Új szabály: az általános ügyintézési határidőbe bele kell férnie a döntés meghozatalának ÉS a döntés közlése iránt tett intézkedésnek!

Új – hézagkitöltő célzatú – rendelkezés: ha a **Ket** ('e törvény')
valamilyen eljárási cselekmény teljesítésének határidejéről **nem
rendelkezik**, akkor a hatóság haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül
megteszi a szükséges eljárási cselekményt – **általános belső eljárási
határidő** (33. § (1) bek.)

Soron kívül kell döntést hozni az alábbi esetekben:

- kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége,
- életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása,
- ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése,
- közbiztonság érdekében

Testületi szerv esetén (pl. képviselő-testület): 30 nap → következő
testületi ülés → legkésőbb két hónap

Határidő változások

2011. I. 1. előtti határidők	új határidők
45 munkanap	2 hónap
22 munkanap	30 nap
10 munkanap	15 nap
5 munkanap	8 nap

Egyéb határidők:

- 10 nap (elutasítás szakhatósági megkeresés nélkül)
- 5 nap (kizárási ok bejelentése)
- haladéktalanul (áttétel)
- soron kívül (kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége)

Az ügyintézési határidőbe *nem számít bele*: (taxatív felsorolás, azaz minden egyéb eljárási cselekmény elvégzésének ideje beleszámít!)

- 1)hatásköri/illetékességi vita eldöntése
- 2)(belf+nemzetközi) jogsegélyeljárás időtartama – ez nem jelenti azt, hogy ott az elintézési idő parttalan lenne (ld. előbb 8, ill. 15 nap)
- 3)hiánypótlási, adatközlési felhívástól annak teljesítéséig eltelt idő – mivel itt az ügyfél ideje 'ketyeg', az ő érdeke az eljárási cselekmény mielőbbi megtétele
- 4)szakhatósági eljárás időtartama
- 5)eljárás felfüggesztésének időtartama (de az ügyint. határidő folytatódik, nem újakezdődik)
- 6)üzemzavar, ha legalább egy teljes napig tart (*nemcsak informatikai hiba, lehet pl. áramszünet is*)
- 7)(bizonyítékok ismertetése az ügyféllel)
- 8)fordításhoz szükséges idő
- 9)a döntés postára adása és annak kézbesítése között eltelt idő (ha 30 napon túl kapom meg a döntést, de annak dátuma 30 napon belüli, a hatóság nem követett el jogsértést) – a postára adás dátuma számít (a borítékon) és *nem* a döntést tartalmazó iraton szereplő dátum, bár a kettő gyakran ugyanaz (egyből viszik a postázóba)
- 10)(ügygondnok kirendelése)
- 11)szakértői vélemény elkészítése

A határidő számítása

A határidő **kezdet**e a hatóság esetében (*ügyintézési határidő*):

Az ügyintézési határidő a kérelem hatósághoz történő megérkezését követő napon/az eljárás hivatalból történő megindításának napján **kezdődik**, ill. az ügy iratainak a másodfokú hatósághoz (a fellebbezést első foknál kell benyújtani) történő megérkezését követő napon - 33. § (5) bek.

A határidő kezdete az ügyfél szempontjából (*teljesítési határidő*):

Nem számít bele: 1) közlés (szóbeli), 2) kézbesítés (írásbeli, postai - nem a feladás napja, hanem amikor megérkezik az ügyfélhez), 3) hirdetmény kifüggesztés napja, (elektronikus irat előterjesztésének napja) – a határidő számítása a következő napon *kezdődik* - 65. § (1) bek.

A tudomásszerzés napján még nem 'ketyeg' az óra sem a hatóság, sem az ügyfél számára.

A határidő számítása II.

A határidő lejárt:

hónap, év – azon a napon, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak ha ilyen nincs – a hónap utolsó napja, azaz adott hónapok 30-a, ill. február 28-a

A mulasztás jogkövetkezményei a lejárat napjának leteltét követően állnak be – 24:00 után

Ha a lejárat napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel - a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.

(munka szünetel ↔ munkaszüneti nap, pl. köztisztviselők napján)

Kétség esetén a határidőt megtartottnak kell tekinteni!

További határidővel kapcsolatos megjegyzések

A postán történő 'utazás' ideje nem számít bele semmilyen határidőbe:

- a hatóság csak akkor köteles eljárni, amikor már az 'asztalára kerül az ügy'. Az ügyintézési határidő nem a postára adástól számít (ez csak az *előterjesztés ideje* – ennek is lehet jogi relevanciája – pl. adóbevallás).

'utazás iránya': ügyfél → hatóság

- az ügyfél csak attól az időponttól kezdve köteles a kötelezettség teljesítésére, amikor átveszi az iratot (pontosabban a következő naptól kezdve). A teljesítési határidő nem a döntés meghozatalától/postára adásától számít.

'utazás iránya': hatóság → ügyfél

határidő meghosszabbítása – szigorú feltételekhez kötött: 1) hatóság vezetője, 2) ha azt tv. vagy korm.rendelet lehetővé teszi, 3) a határidő letelte előtt, 4) indokolt esetben, 5) egy alkalommal, 6) legfeljebb 30 nappal

További határidővel kapcsolatos megjegyzések II.

új rendelkezések:

- a hatóság 'fizet', ha a határidőt – neki felróható okból – túllépi. Ha a túllépés időtartama nem éri el az ügyintézési határidő kétszeresét az illeték/díj összegét, ha meghaladja annak kétszeresét kell visszafizetni az ügyfél részére. Ha az ügyfél - jogszabály alapján – felmentésben részesült az illeték lerovása/díj megfizetése alól – kp-i ktg. vetés részére kell ezt az összeget kifizetni.
- ügyek egyesítésére (hivatalból), egybefoglalására (kérelemre) van lehetőség – amelyek tárgya összefügg (a hatóság rendeli el) → a legkorábban lejáró ügyintézési határidő irányadó.

Legfontosabb határidők a Ket-ben

- általános ügyintézési határidő – 30 nap
- értesítés az eljárás megindításáról – 8 nap
- szakhatósági állásfoglalás meghozatala – 15 nap (egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható)
- szakértő szakvéleményének kialakítása – 15 nap!
- igazolási kérelem benyújtása – 8 nap (akadály megszűnését, ill. tudomásszerzést követő naptól számítva)
- fellebbezés benyújtása – 15 nap
- másodfokú döntés meghozatala – 30 nap (külön nincs említve)
- keresetlevél benyújtása bírósághoz – 30 nap (a döntés közzétételétől számítva)
- bírói ítélet meghozatala – a Ket. nem szabályozza
- újrafelvétel iránti kérelem – 15 nap (új tényről való tudomásszerzéstől), 3 év jogvesztő
- végrehajtás elrendelése – 8 nap (teljesítés elmaradásának megállapítását követően)

Kérelem

Ket. 34-38/C. §

új intézmények:

1. *közreműködő hatóság* – több kérelem, együttesen nyújtható be az arra kijelölt (közreműködő) hatóságnál, amely továbbítja a kérelmeket a hk-rel rendelkező, ill. hat-hoz, a h.idő az odaérkezés napján kezdődik
→ jogszabály rendelkezése esetén, ún. *egyablakos eljárás*
2. *tanúsító szervezetek* részvétele az eljárásban (közhitelű tanúsítvány, tényállás tisztázása érdekében)

„Az eljárás megindítására irányuló kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni az ügyfél által benyújtott más kérelemre is azzal, hogy az a tárgyban hozott döntés jogerőre emelkedéséig vonható vissza.” - 34. § (5)

Ilyen kérelem lehet pl.: az ügyfél a hiánypótlási felhívásban tűzött határidő meghosszabbítását kéri – nevesítve sehol nem szabályozza a Ket

Kérelem II.

Ket. 35. § (1) bek:

A kérelem tartalmazza:

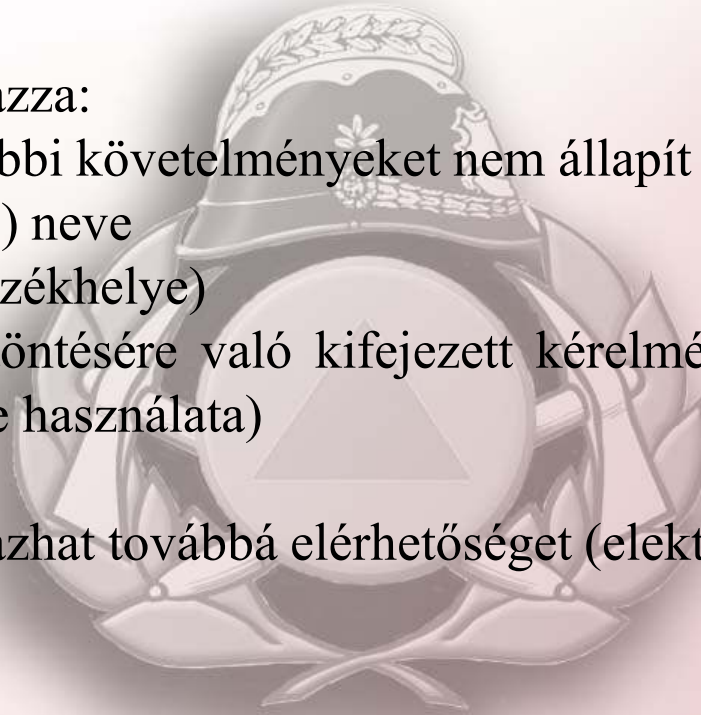
ha jogszabály további követelményeket nem állapít meg

- ügyfél (képviselő) neve

- ügyfél lakcíme (székhelye)

- ügyfél hatóság döntésére való kifejezett kérelmét (nyelvtani kérdés, kb. 'kérni' ige használata)

A kérelem tartalmazhat továbbá elérhetőséget (elektronikus levélcím, fax, telefon)

Jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés

Bizonyító erejű okirat (nem bizonyítási eszköz).

Okirat: valamely tény vagy körülmény igazolására szolgál.

Közokirat: hatóság ügykörön belül, megszabott alakban állítja ki. Rendeltetése, hogy bizonyítja valamely tény megtörténtét (pl. jegyzőkönyv esetében), valamely jog fennállását (pl. hatósági bizonyítvány)

A jegyzőkönyv készítésének esetei:

I. Kötelező

1. Tárgyalás (62. §)
2. Lefoglalás (50/A. § - 50/D. §)
3. Jogszabályban meghatározott egyéb eljárási cselekmények
maga a Ket is tartalmaz ilyet – pl. közmeghallgatás 63. §

Jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés II.

II. Nem kötelező

1. szóbeli kérelemről
2. ügyfél, tanú, szakértő meghallgatásáról,
3. szemle lefolytatásáról,
4. más bizonyítási cselekményekről (pl. bizonyítási kísérlet)

Akkor készül jkv HA:

- az ügyfél kéri
- az eljárás érdekében egyébként szükséges

GYAKORLAT: elméletileg nem kötelező, de általában szükséges, jó ha készül róla irat az eljárási cselekményről

Hatósági tanú alkalmazása esetén szintén kell jkv, de ez nem önálló eljárási cselekmény, hanem az 55. § (1)-ben felsorolt eljárási cselekményekhez köthető (biztosítási intézkedés, szemle, lefoglalás, hatósági ellenőrzés)

Jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés III.

A jegyzőkönyv tartalmi elemei

(Bár a Ket nem hangsúlyozza, de jogszabály ezeket kiegészítheti, pl. a tűzvizsgálat helyszíni szemle esetén ki is egészíti)

I. 'magától értetődő' tartalmi elemek

- *hatóság* megnevezése, ügyintéző neve, ügy tárgya, száma
- *meghallgatott* neve, címe, eljárásjogi helyzete (pl. tanú), egyéb elérhetősége
- *ügyre* vonatkozó lényeges nyilatkozatokat (ügyfél, tanú, szakértő stb. teszi) , megállapításokat + az eljárási cselekmény során tapasztalt és ügy eldöntése szempontjából lényeges körülményeket, megállapításokat (hatóság teszi)
- (*keletkezési körülmények*) jkv készítés helye, ideje

Jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés IV.

II. 'kevésbé magától értetődő' tartalmi elemek

1. jogokra/kötetelezettségekre való figyelmeztetés megtörténtét (pl. hamis tanúzás, hamis szakvélemény adás következményei a Btk. szerint)

NEM KELL viszont felsorolni a jkv-ben a jogok /kötelezettségek listáját. Elég a Ket-ben szereplő ügyféli jogokra (pl. nyilatkozattétel, iratbetekintés, jogorvoslat) való figyelmeztetés.

2. meghallgatott személy (képviselője), hatósági tanú, hatóság ügyintézője, jegyzőkönyvvezető aláírását OLDALANKÉNTI aláírása (ha nincs meg: lapok kicserélésének lehetősége!)

Jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés V.

Egyéb szabályok:

- indokolt kérelemre szó szerinti jkv,
- hangfelvétel (diktafon), ill. hang- és képfelvétel (videó) – jkv szabályai értelemszerűen (aláírás kivételével), az ügy irataihoz csatolni kell a hordozó eszközt, de lehet jkv-t is készíteni a felvételtől
- *a képfelvételekre nem kell alkalmazni a jkv szabályait, az legfeljebb jkv részét képezheti*

Hivatalos feljegyzés

Ha a jegyzőkönyv esetében meghatározott eljárási cselekményekről (39. § (1) bek.) nem készül jegyzőkönyv, úgy azokról hivatalos feljegyzést **KELL** készíteni.

Egyszerűbb alakszerűségi követelmények (pl. elég az ügyintéző egyszeri aláírása

→ Célja: maradjon írásos nyoma az eljárási cselekménynek

→ Csak akkor merül fel, ha nem kötelező a jkv (pl. tárgyalásról nem lehet hivatalos feljegyzést készíteni).

Adatok zárt kezelése

- a büntetőjogból 'ért ide' (tanúvédelem, koronatanú)
- tanú, tolmács, szemletárgy birtokosa adatai esetében
- kérelemre a hatóság rendeli el
- csak személyek szűk köre jogosult a zártan kezelt adatok megismerésére (pl. ügyintéző, szerv vezetője, ügyész)
- gyakorlatban: lezárt és 'lepecsételt' boríték

Hatósági közvetítő

- sokszereplős ügyek esetében közvetít a hatóság és az ügyfelek, valamint – az ellenérdekű ügyfelek között
- legfontosabb kívánalom vele szemben: semlegesség és a szakmaiság, e tekintetben hasonlít a szakértőre
- gondoskodik, tájékoztat, közvetít, észrevételeket gyűjt
- díjazás illeti meg

Az eljárás egyik egyéb résztvevője (tanú, hatósági tanú, szakértő, tolmács, szemletárgy birtokosa, ügyfél képviselője, hatósági közvetítő)

(Az eljárás 'nem egyéb' résztvevői: ügyfél és hatóság – tág értelemben)

A képviselet szabályai

Ha nem kötelező a személyes részvétel – az ügyfél képviselő útján is eljárhat.

Három alapvető formája létezik:

I. Törvényes képviselő

(nevéből is következik, hogy) mindig valamilyen **jogszabályon alapszik** (pl. Csjt),

tipikus esete, amikor az ügyfél valami miatt nem tud ügyében eljárni a) speciális ügyfelek esetén: természetes személy ügyfél életkora, elmebeli, pszichikai vagy fizikai állapota miatt nem tud eljárni személyesen, pontosabban nem tehet érvényes jognyilatkozatot, nem végezhet joghatással bíró cselekményt.

gyermek → szülő vagy gyám

gondokság alá helyezett személy (gondnokolt) → gondnok (csk-et kizáró/korlátozó gondnokság)

jogi személy jellegéből következik, hogy képviseletre szorul – gt szabályai irányadók (Ket: *vezető tisztségviselő*), belső szabályozó esetén már nem beszélhetünk tv-es képviselőről (bár a képviselet törvényes, azaz jogszabályszerű)

A képviselet szabályai II.

II. Meghatalmazott

- ügyfél, de törvényes képviselője is meghatalmazhatja, mindig *írásba* kell foglalni a meghatalmazást
- jellemzően megbízási szerződéssel történik (tipikusan ügyvédi megbízás), de társasági szerződés vagy belső szabályozó is megbízhat valakit a cég képviseletével
 - Pl. A tűzvédelmi szabályzat a tűzvédelmi felelőst bízta meg tűzvédelmi hatósági ügyekben a cég képviseletével
- a meghatalmazás terjedelme eltérő lehet – vonatkozhat 'mindenfajta' képviseletre (*hivatalos ügyeimben xy jár el*)/egy konkrét hatósági eljárás teljes időtartamára/egyres eljárási cselekmények végzésére

A képviselet szabályai III.

III. Ügygondnok

- a gyámhatóság rendeli ki,
- csak természetes személy részére,
- ha az ismeretlen helyen tartózkodik vagy nem tud személyesen eljárni ÉS tv-es képviselője sincs, se meghatalmazottja.

További szabályok:

- az iratokat a hatóság főszabály szerint a képviselő részére küldi meg – kivéve: idézés, de a képviselőt ekkor is értesítik (jogi személy esetén ez magától értetődő megküldeni)
- ellenérdekű ügyfelek képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy
- a hatóság köteles megvizsgálni a képviseleti jogosultságot
- ha hiányosság merül fel, azt orvosolni kell (pl. meghatalmazás bemutatása, gondoskodás új képviselő személyéről)

Kizárás

Akitől az ügy elfogulatlan elintézése (Ket: tárgyilagos megítélése) nem várható el, az nem vehet részt az ügy elintézésében.

Ket: Akinek jogát, vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, az az adott ügyben nem lehet ügyintéző.

Bármivel szemben fennállhat kizárási ok, aki az adott hatósággal munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Lehet abszolút/relatív.

I. Ket-ben szabályozott kizárási okok (nincs mérlegelési lehetőség)

- 1) másodfokon nem járhat el – aki az ügy elintézésében elsőfokon részt vett (ott tanúként, szakértőként működött közre)
- 2) ha a kizárási ok a hatóság vezetőjével szemben áll fenn – nem járhat el a(z egész) hatóság

II. Egyéb tipikus kizárási okok: hozzátartozói minőség, üzleti kapcsolat – általában objektív okok

Kizárás II.

Bejelentése:

1. maga az ügyintéző - köteles bejelenteni (gyakorlatilag azonnal – haladéktalanul, de legkésőbb 3 napon belül) a vele szemben fennálló kizárási okot (a hatóság vezetőjének)
2. ügyfél is bejelentheti – tudomásszerzés, 8 nap – ha ezzel az időhúzás a szándéka – eljárási bírsággal sújtható (pl. nyilvánvalóan alaptalan bejelentés, vagy ugyanazt az okot jelenti be többször)

A kizárás kérdésében a hatóság vezetője dönt (erre nincs külön határidő a Ket-ben → 8 nap).

A)Ha helyt ad az ügyintéző bejelentésének, ill. az ügyfél kérelmének – más ügyintéző kijelölése (szüksége esetén eljárási cselekmény megisméltése)

B)Nem ad helyt – folytatódik (az amúgy sem felfüggesztett) eljárás

(Ha nincs másik ügyintéző – felügy. szerv jelöl ki másik azonos hk-ű hatóságot.)

Szakhatóság közreműködése

Új szabályok:

- alkalmazandó jog 1.: a szakhatóságra is a hatóságra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni (a Ket eltérő rendelkezése hiányában)
- alkalmazandó jog 2.: a szakhatósági állásfoglalásra a hatósági határozatra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni (a Ket-ben megfogalmazott eltérésekkel, pl. nem tartalmaz ktg-ekről szóló rendelkezést)
- ügyintézési határidő 15(+15) nap
- nem kell megkeresni a szakhatóságot, ha a hatóság tíz napon belül megállapítja, hogy a kérelmet – a szakhatósági állásfoglalástól függetlenül – el kell utasítani
- *előzetes szakhatósági állásfoglalás* intézménye – hatósági eljárás előtt lehet kérni - később szakhatósági állásfoglalásként használható fel.
- jogvita esetén hatóság és szakhatóság közti/szakhatóságok egymás közti *egyeztetési kötelezettsége* - 8 nap, sikertelenség esetén egymás felügyeleti szervéhez kell fordulni – 15 napon belül dönt

Idézés

Idézés: személyes megjelenésre történő kötelezés. A megjelenés állampolgári kötelezettség.

Kit lehet idézni? Azt, akinek személyes meghallgatása az eljárás során szükséges → nem sorolja fel a Ket. Gyakorlatilag: a) ügyfél (kivéve: kérelemre indult eljárás, de ezalól is van kivétel), b) tanú, c) szakértő, d) tolmács stb.

Speciális határidő érvényesül – az idézettnek 8 nappal a meghallgatást megelőzően meg kell kapnia az idézést → nem elég a meghallgatást megelőzően 8 nappal postára adni az idézést tartalmazó iratot

Idézés II.

Irat (végzés) tartalma: 1) ügy, 2) eljárási minőség, 3) mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés

Jogkövetkezmények: 1) eljárási bírság, 2) többletköltség megfizetése, 3) rendőrség útján történő elővezetetés – az ügyész jóváhagyásával

Mulasztás beállása: az idézett 1) idézésnek nem tesz eleget, 2) engedély nélkül eltávozik, 3) meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg (jellemzően ittas vagy bódult)

Igazolási kérelem benyújtásának van helye.

Értesítés

Értesítés: tájékoztatás a részvétel lehetőségéről.

Kit lehet értesíteni? 1) ügyfelet, 2) szakhatóságot

Ügyfél értesítésének feltétele: a hatóság nem tartja szükségesnek az idézését.

Speciális határidő – 5 nap

A távolmaradásnak nincs jogkövetkezménye, nem minősül mulasztásnak

Eljárási cselekmények: tanú, szakértő meghallgatása, szemle, tárgyalás, közmeghallgatás

A bizonyítási eljárás

alapfogalmak (jogi szemszögből)

Bizonyítás: maga az eljárás - bizonyítékok beszerzésére, vizsgálatára és értékelésére irányuló tevékenység. Jogilag szabályozott cselekmények sorozata + logikai műveletek összessége.

Célja: tényállás tisztázása, ezzel az adott ügy eldöntése

Bizonyítási eszköz: tényekre vonatkozó információk hordozói. Sikeres bizonyítás esetében a tényből bizonyíték lesz.

Bizonyíték: bizonyítási eszközhöz köthető, abban szereplő ténybeli adat, mely az ügy eldöntése szempontjából jelentőséggel (relevanciával) bír.

Bizonyítási eszköz – forma / általa nyert adat – tartalom → kettő együtt: **bizonyíték.**

A Ket nem precíz: „bizonyíték különösen: (...) tanúvallomás” – az abban szereplő adat a bizonyíték, a tanúvallomás az adat 'hordozója'

Tényállás: egy múltban lezajlott eseményre vonatkozó tények összessége. Az eljárás megindításakor általában nem ismert. A bizonyítási eljárást a tényállás tisztázása érdekében folytatom le.

A tényállás tisztázása

A tényállás tisztázása

A hatóság hivatalból *köteles* rá. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésére álló adatok → bizonyítási eljárást *köteles* lefolytatni.

„A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.” – 50. § (3) bek.

Ket – ún. szabad bizonyítási rendszer: bármit, bármilyen bizonyítási eszközt felhasználhatok, ami nem ütközik jogszabályba. ↔ Be.

„A hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.” – 50. § (6)

Bizonyíték a Ket szerint: minden, ami alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére.

Bizonyíték különösen:

- 1.Ügyfél nyilatkozata
- 2.Irat
- 3.Tanúvallomás
- 4.Szemle jegyzőkönyv
- 5.Szakértői vélemény
- 6.Hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv
- 7.Tárgyi bizonyíték (minden olyan tárgy, ami nem irat)

A felsorolás nem kimerítő! (pl. a bizonyítási kísérletet nem tartalmazza)

Az alkalmazandó bizonyítási eszközt a hatóság szabadon választja meg, de „törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását” – 50. §. (5) bek.

A tűzvizsg. rend. előír ilyet: „A tűzvizsgálati eljárás során a hatóság haladéktalanul tűzvizsgálati helyszíni szemlét tart. – 7. § (1) bek.”

Probléma: ez egy BM rendelet!

Lefoglalás

Ket: valamely dolog birtokának a birtokos rendelkezése alóli elvonása – a tényállás tisztázása érdekében.

Esetei:

- a tényállás másként nem tisztázható
- a tényállás tisztázása jelentős késedelemmel járna
- a lefoglalás mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné

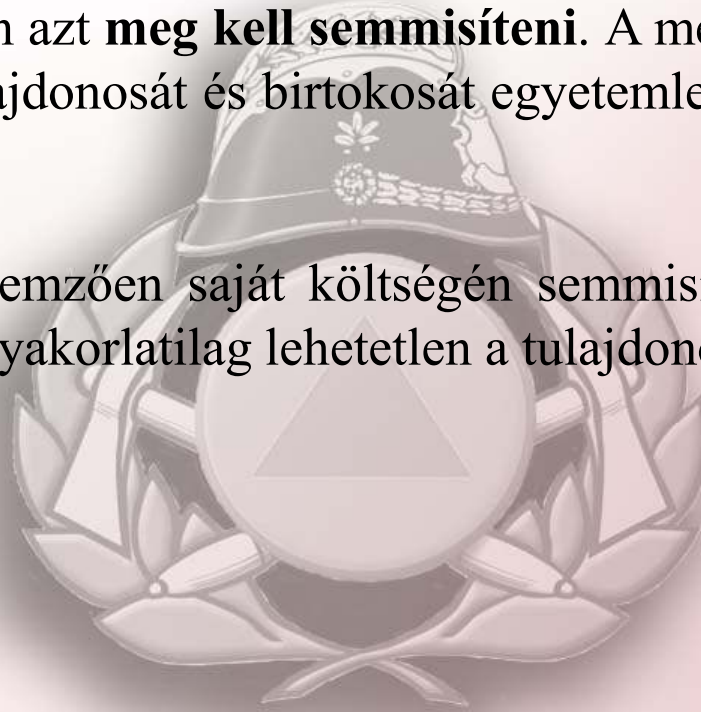
A birtokos köteles a dolgot átadni – szükség esetén: rendőrség közreműködése, eljárási bírság kiszabása

„A tényállás tisztázásához a továbbiakban már nem szükséges lefoglalt dolgot nyolc napon belül **ki kell adni** annak, akitől azt lefoglalták.” – 50/C. § (2) bek.

Lefoglalás II.

„Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt **meg kell semmisíteni**. A megsemmisítés költségei a lefoglalt dolog tulajdonosát és birtokosát egyetemlegesen terhelik.” - 50/C. § (6)

- a tűzoltóság jellemzően saját költségén semmisítette meg az értéktelen dolgot, mivel ezt gyakorlatilag lehetetlen a tulajdonossal megtéríttetni.

Az ügyfél nyilatkozata, adatszolgáltatási kötelezettsége

A nyilatkozat soha nem kötelezettség. Ha az ügyfél felhívás ellenére sem nyilatkozik → döntés a rendelkezésre álló adatok alapján/eljárás megszüntetése

Az adatközlés kötelezettség – ha jogszabály írja elő.

Hasonló a tanúvallomáshoz:

- akadályok ugyanazok (titokgazdaként nem kapott felmentést, önvádra kötelezés tilalma – a másik két tanúzási akadály megléte fogalmilag kizárt: nem lehet adatszolgáltatásra kötelezni azt, aki erre fizikailag képtelen / az ügyfél nem lehet önmaga hozzátartozója)
- az adatközlésre kötelezett ügyfelet is figyelmeztetni kell a jogkövetkezményekre
- valótlan tényállítás esetén nem követ el bűncselekményt, de eljárási bírsággal sújtható

Speciális kizárási okok, akadályok

	abszolút akadály	relatív akadály
ügyfél kötelező adatszolgáltatása	titokgazda, önvád tilalma	
tanúmeghallgatás	tanúzási képtelenség, titokgazda	hozzátartozói minőség, önvád tilalma
szakértő eljárása	absz.+rel. tanúzási akadály, ügyintézői kizárási ok	

Irat (172. § i)

Ket: irat, okirat, közokirat, magánokirat: a Polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti irat, okirat, közokirat és magánokirat.

A polgári eljárásjogi törvény szerint:

Az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más **hatóság**, illetve közigazgatási szerv **ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot**, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.

- 195. § (1) bek.

A magánokirat

A magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy **kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette**, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy az **alábbi feltételek valamelyike fennáll**:

- a) a kiállító az okiratot sajátkezűleg írta és aláírta;
 - b) **két tanú** az okiraton aláírásával igazolja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük sajátkezű aláírásának ismerte el; az okiraton a tanúk lakóhelyét (címét) is fel kell tüntetni;
 - c) a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiraton bíróilag vagy közjegyzőileg hitelesítve van;
 - d) a gazdálkodó szervezet által üzleti körében kiállított okiratot szabályszerűen aláírták;
- (...)
- 196. § (1) bek.

Tanú

Az a természetes személy, aki az általa észlelt múltbeli tényekről a hatóság előtt vallomást tesz.

Ket: Az ügyre vonatkozó tény tanúval is bizonyítható. – 53. § (1) bek.

A Be. megfogalmazása: „Tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása *lehet*” (79. § (1) bek.) - Nem biztos, hogy van róla tudomása.

Tanúzási akadályok

Abszolút: 1) nem várható tőle bizonyítékként értékelhető vallomás,
2) titokgazda, de csak a titokkal kapcsolatban

Relatív: 1) hozzátartozói minőség, 2) önvádra kötelezés tilalma, 3)
diplomáciai mentességben részesülő személy
1-2) megtagadhatja, 3) nem köteles (ld. még szakértőnél!)

Tanú II.

Meghallgatása előtt figyelmeztetni kell a **hamis tanúzás** jogkövetkezményeire - igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény

Fontos, hogy gyermekkorú tanút ne fenyegezzünk ezzel. Hiába jön létre a bűncselekmény, ha ún. büntethetőséget kizáró ok érvényesül esetében (Btk: „Nem büntethető, aki a cselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét nem töltötte be”).

Tanúhallgatás lefolytatásának menete a Ket. szerint:

1. Személyazonosság megállapítása
2. A tanú nyilatkozik, hogy nem elfogult-e?
3. Jogokra, kötelezettségekre történő figyelmeztetés
4. Tkp-i tanúvallomás megkezdése
5. Jegyzőkönyv aláírása

A még nem meghallgatott tanú nem lehet jelen ügyfél, más tanú , szakértő meghallgatásakor.

Hatósági tanú I.

NEM bizonyítási eszköz, hanem az eljárás egyéb résztvevője. Eljárási cselekmények lefolytatásánál van garanciális szerepe (semlegesség).

Biztosítási intézkedés, szemle, lefoglalás, hatósági ellenőrzés lefolytatása során LEHET igénybe venni. Egyetlen kötelező eset van – 57/B. § (5) bek.

Nem lehet igénybe venni:

- ha a törvény nem ad erre lehetőséget,
- ha az eljárási cselekményről felvétel készül (hang-, ill. kép- és hangfelvétel – a képfelvétel nem kizáró ok), indok: magánszféra védelme

Alkalmazása nem kötelező, ill. senkit nem lehet kötelezni arra, hogy hatósági tanúként vegyen részt egy eljárási cselekmény során.

Ha alkalmazzák, a jegyzőkönyvet neki is alá kell írnia.

Összeférhetetlenségi szabályok

- ügyféli oldalról (hozzá tartozói minőség)
- hatósági oldalról (közszolgálati vagy munkavégzésre irányuló jogviszony)
- nem rendelkezik eljárási képességgel.

Hatósági tanú II.

A felsoroltakon kívül bárki lehet hatósági tanú. Az ügyfél és a tanú hatósági tanúként történő alkalmazása azonban logikailag kizárt)

Elkövethet-e hamis tanúzást a hatósági tanú? Nem, mivel nem tesz tanúvallomást.

Jelen lehet-e egyszerre, egy eljárási cselekmény során ügyfél és hatósági tanú? Igen, semmi nem zárja ki.

A tanú közreműködhet-e hatósági tanúként is? A Ket ugyan formálisan nem zárja ki, de logikailag kizárt.

További hatósági tanúval kapcsolatos rendelkezések:

- észrevételt tehet,
- költségtérítésre jogosult

Szemle

A szemle a bizonyítási eljárás egyik eszköze, amelyre akkor kerül sor, ha valamely lényeges *körülmény megállapításához* vagy *felderítéséhez* személy, tárgy, tény vagy helyszín közvetlen megfigyelése, ill. megvizsgálása szükséges.

Maga a szemle a bizonyítási eljárás egyik eszköze, önmagában nem bizonyítási eszköz, bizonyítási eszköz a szemle jegyzőkönyv.

Ingó, ingatlan (együtt szemletárgy), ill. személy megtekintése esetén alkalmazható.

A szemletárgy birtokosát előzetesen értesíteni kell.

- a Ket nem mondja ki, hogy ha az ingatlan tulajdonosa nem birtokolja az ingatlant (pl. haszonélvezet esetén), akkor ki kell-e értesíteni,
- az értesítés nincs határidőhöz kötve

Az előzetes értesítés kitolódhat, ha az a szemle eredményességét veszélyezteti (tájékoztatás a szemle megkezdésekor, befejezésekor).

Szemle II.

A szemletárgy birtokosának távolléte nem akadály a szemle megtartásának (57. § (4) bek.) – kivéve: jogszabály eltérő rendelkezése (a tűzvizsg. rend. nem rendelkezik ettől eltérően)

A szemlén az ügyfél jelen lehet (57. § (5) bek.)

A szemle **időpontja:**

- tevékenység folytatása, 8-20 óra között

„Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet veszélye miatt, továbbá **közrendvédelmi**, közbiztonsági, illetve törvényben meghatározott más fontos **okból** a szemle *haladéktalanul* megtartható.”

-a tűzvizsgálatra ‘rá lehet húzni’ a közrendvédelmi okot.

Szemle III.

Szemle során végezhető eljárási cselekmények (a szemlét végző személy):

1. területre, építménybe beléphet
2. iratot, tárgyat megvizsgálhat
3. felvilágosítást kérhet
4. fényképet, kép- és hangfelvételt készíthet (a hangfelvétel nincs bent)
5. mintavételt eszközölhet
6. egyéb bizonyítást folytathat le (pl. eredeti helyszín rekonstrukciójának kísérlete, azaz bizonyítási kísérlet)

Egyéb rendelkezések:

- a szemle során eljárási bírság szabható ki
- „ha a helyszíni szemlére életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, **azonnali intézkedés érdekében** van szükség, illetve, ha ezt törvény más fontos okból megengedi, a helyszíni szemlét a hatóság a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, **az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is** megtarthatja.” (57/B. § (4) bek.)
Ehhez az ügyész jóváhagyása, továbbá a rendőrség és egy hatósági tanú közreműködése szükséges.

Szakértő

Az ügy eldöntéséhez szükséges szakértelemmel rendelkező személy vagy szervezet.

Alkalmazása kötelező, ha:

- az eljáró hatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel ÉS
- az ügyben jelentős tény (körülmény) megállapításához különleges szakértelem szükséges / jogszabály írja elő az igénybevételét

Ugyanabban az ügyben eljárhat **szakértő és szakhatóság**, DE nem nyilváníthat véleményt ugyanabban a kérdésben.

További különbségek:

szakhatóság igénybevétele kötelező – szakértőé lehetőség (kivételek szűk körétől eltekintve)

a szakhatóság állásfoglalása köti a hatóságot a döntés meghozatalakor – a szakértő szakvéleményének figyelembe vétele lehetőség

Szakértő II.

Sorrendiség:

- jogszabály által meghatározott szakértő szervezet/intézmény
- igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő

A szakértő eljárásának időtartamát eddig a hatóság határozta meg, de az új Ket 59. § (7) bekezdése kimondja: „ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a **szakértői eljárás időtartamára a szakhatóságra irányadó rendelkezések irányadók.**”

A szakértő kérheti a határidő meghosszabbítását.

Késedelem esetén a szakértő eljárási bírsággal sújtható és díja csökkenthető
(napi 1 %)

Szakértő igénybevételét az ügyfél is indítványozhatja – költségelőlekezés mellett

Szakértő III.

Szakértővel szemben fennálló **kizárási okok:**

- 1) ügyintézővel szemben fennálló kizárási okok
- 2) (abszolút és relatív) tanúzási akadályok megléte

ad 1) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti másodfokon, ha elsőfokon már eljárta szakértőként nem várható el tőle az ügy tárgyilagos megítélése (bármilyen lehetséges)

ad 2) a tanúval szemben fennálló relatív akadály a szakértővel szemben abszolút akadályt jelent! 1) hozzátartozó, 2) önvád – azaz, aki megtagadhatja a tanúvallomást – a 3) eset (nem kötelező) nem tartozik ide

Szakértő IV.

További rendelkezések:

- ❑ hamis véleményadás
- ❑ 'rossz' szakvélemény – a szakértő köteles a hatóság felhívására a szükséges *felvilágosítást* megadni (A hatóság nem köteles felhívást tenni)
a 'rossz' szv. lehet: nem egyértelmű, hiányos, önellentmondó, más szakértő véleményével vagy a bizonyított tényekkel ellentétben álló, egyéb nyomatékos kétség
- ❑ szakvélemények lényeges kérdésben történő – felvilágosítással sem tisztázható – eltérése esetén a hatóság *másik* [aki már legalább a harmadik] *szakértőt* rendel ki, aki állást foglal az eltérés okáról és a szükséges kiegészítésekről
- ❑ utaló szabály: háttérjogszabályként az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (Isztv.) rendelkezéseit kell alkalmazni

Szakértőkre vonatkozó egyéb jogszabályok I.

- 1) Isztv
- 2) 3/1986. (II. 21.) IM rendelet az igazságügyi szakértők díjazásáról
- 3) 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről

„Szakértő hiányában a szakértői feladat ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező **eseti szakértő** is igénybe vehető. Az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni” – Isztv. 2. § (3) bek.

A szakértői **kirendelést tartalmazó irat** (végzés) tartalmát az Isztv. 13. § (1) bek. határozza meg (pl. a szakvélemény előterjesztésére meghatározott határidő)

A szakértő köteles a tudomására jutásától számított három munkanapon belül (...) közölni a kirendelő hatósággal, ha (...) feladatát a hatóság által megadott határidőre nem képes teljesíteni.

Szakértőkre vonatkozó egyéb jogszabályok II.

Szakértői díj = munkadíj + költségtérítés

A tűzvédelmi szakértői tevékenység munkadíja:

Tűzvédelmi szakvélemény műszaki dokumentáció és egyéb irat vizsgálata alapján 4000 Ft

Tűzvédelmi szakértői tevékenység helyszíni szemlén, bizonyítási kísérletnél, helyszíni vizsgálatnál és szakvélemény előterjesztése, megkezdett óránként 4500 Ft

Tűzvédelmi szakvélemény műszeres laboratóriumi vizsgálattal 5200 Ft

Szakértőkre vonatkozó egyéb jogszabályok III.

A Katasztrófavédelmi szervek, mint szervi szakértők

A 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet mellékletében meghatározott szakkérdésekben az ott megjelölt intézmény, intézet vagy szervezet szakvéleményt adhat

Tűzvédelmi szakterületekkel kapcsolatos vizsgálatok:

- a) építmények tűzvédelme, tűzoltó technikai eszközök, tűzvizsgálat - OKF, MKI,
- b) az a) pontban nem említett tűzvédelmi kérdések esetében – OKF, MKI

Tolmács

A tolmács különleges szakértő.

„Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli, tolmácsot *kell* alkalmazni.” – 60. § (1) bek.

– az élet felülírja, az ügyintéző akkor is kérhet tolmácsot, ha beszéli az adott idegen nyelvet.

A tolmácsra megfelelően irányadók a szakértőre vonatkozó rendelkezések.

Az eljárás akadályozásának következményei

Eljárási bírság intézménye. Kiszabásának alapja valamilyen – Ket-ben meghatározott - kötelezettség megszegése és a felróhatóság.

Összege: 5.000 – 500.000 (természetes személy) /1.000.000 Ft (szervezet)

Ismételten is kiszabható.

Mérlegelési okok: magatartás súlya, felróhatóság mértéke, érintett anyagi helyzete

Tárgyalás és közmeghallgatás

Tárgyalás: jogszabály írja elő vagy a tényállás tisztázásához szükséges. Bárki részt vehet rajta (kiv. adatok zárt kezelése).

Közmeghallgatás: jogszabály írja elő, ügyfelek nagy száma, nyilvánosság véleményének megismerése érdekében

Igazolási kérelem

Nem keverendő össze a hiánypótlással.

Benyújtásának feltétele: önhibán kívüli (határidő) mulasztás.

Határidők: 8 nap (tudomásszerzés, akadály megszűnése)/6 hónap

A kérelem benyújtásával egyidejűleg a mulasztott cselekményt is pótolni kell.

Ha a hatóság helyt a kérelemnek – a kérelmet benyújtó személyt (eljárásjogi szempontból) olyan helyzetbe kell hozni, mintha nem mulasztott volna (pl. döntés visszavonása)

Az eljárás irataiba való betekintés I.

Alapvető ügyféli jog („az **ügyfél** az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba”)

Harmadik személy akkor tekinthet be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, **ha igazolja**, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak

Nem lehet betekinteni:

- döntés tervezete
- Ha az iratból következtetés vonható le annak a személynek a kilétére, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelését rendelte el
- minősített adatot tartalmazó irat
- egyéb védett adatot tartalmazó iratba, ha

Az eljárás irataiba való betekintés II.

Az iratbetekintésre jogosult az **eljárás** jogerős **lezárását követően is** betekinthez a hatóság kezelésében lévő iratokba.

Itv, IV. melléklet:

Az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat **illetéke oldalanként** magyar nyelvű másolat esetében **100 forint**, idegen nyelvű másolat esetében 300 forint.

A bizonyítékok ismertetése az ügyféllel

Abban az esetben van rá lehetőség, ha:

- a hatóság az eljárás megindításáról való értesítést mellőzte ÉS
- az ügyben bizonyítási eljárást folytatott le.

A bizonyítási eljárás befejezésétől számított nyolc napon belül kell az ügyfelet értesíteni a bizonyítékok megismerésének lehetőségéről.

A bizonyítékokkal kapcsolatban az ügyfél észrevételt, nyilatkozatot tehet (újabb 8 napon belül).

A értesítés mellőzésének indokát nem tartalmazza a törvény.

A hatóság döntései

Határozat – az ügy érdemében hozott döntés

Végzés – minden más, az eljárás során felmerült kérdésben

Döntés nélküli joggyakorlás esete (71. § (2) bek.) – a közig. szerv jogszerű hallgatása – külön jogszabályban meghatározott esetekben.

A határozat **tartalmi elemei:**

- 1) **Fejrész** (hatóság, ügyintéző neve, ügyszám / ügyfél neve, címe / ügy tárgya)
- 2) **Rendelkező rész** (maga a döntés, tájékoztatás a jogorvoslat lehetőségéről, a benyújtás helyéről, határidejéről, szakhatóság megnevezése és állásfoglalása, eljárási költség megállapítása, viselése, teljesítési határidő)
- 3) **Indokolás** (tényállás, bizonyítékok, mellőzött bizonyítás és indoka, mérlegelési szempontok, szakhatósági állásfoglalás indokolása, jogszabályhelyek, hatáskört, illetékességet megállapító jogszabály)
- 4) **Záró rész** (döntéshozatal helye, ideje, hatáskör gyakorlója/ kiadmányozó neve, beosztása)

A hatóság döntései II.

Nem minden határozat rendelkezik minden tartalmi elemmel. Pl. tűzvizsgálati jelentés – nem rendelkezik pl. az eljárási költségekről, mivel azokat a hatóság viseli.

A végzés kötelező tartalmi kellékei annyival egyszerűbbek a határozaténál, hogy egy végzéssel esetében nincs a) szakhatóság közreműködése, b) bizonyítási eljárás.

Kivételes esetekben (ld. Ket. 72. § (6) bek.) mellőzhető, pontosabban halasztható az indokolás.

Speciális döntési módok az új – és részben a régi - Ket. szerint:

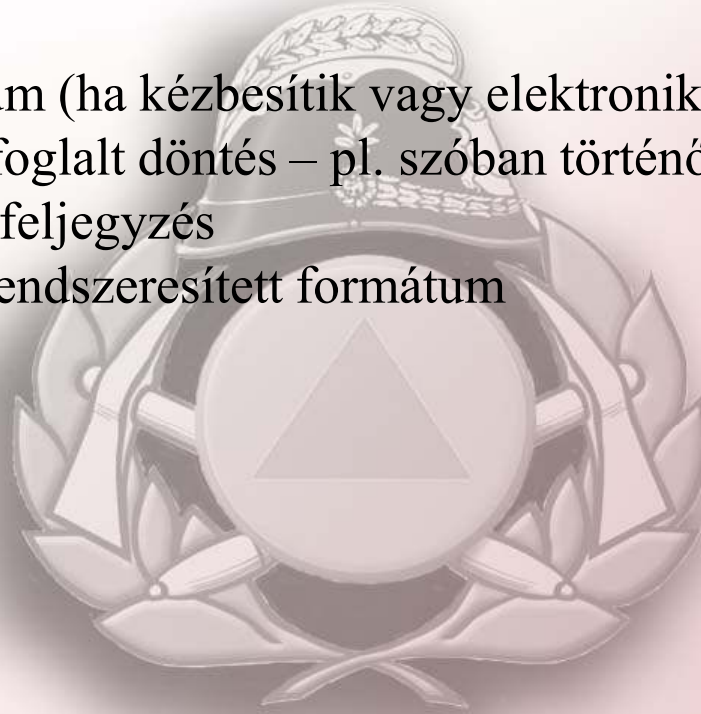
- határozathozatal mellőzése (74. § (5)-(6) bek.)
- informatikai eszközzel végzett automatizált egyedi döntés (74. § (7) bek.)
- egyezség jóváhagyása (75. §)
- hatósági szerződés (76-77. §)

(A jogszerű hallgatás nem döntés – ott nincs döntés, pontosabban a nem döntésnek vannak olyan joghatásai, mint a döntésnek)

A hatóság döntései III.

A **döntés** – fizikai megjelenési – **formái** (a Ket. 73. § (2) és (5) bek. alapján):

- külön dokumentum (ha kézbesítik vagy elektronikus úton közlik)
- jegyzőkönyv (be foglalt döntés – pl. szóban történő közlés esetén)
- ügyíratra történő feljegyzés
- jogszabály által rendszeresített formátum

A döntés közlése

A határozatot közölni kell:

1. ügyféllel
2. akire nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg
3. szakhatósággal
4. akit a fentiekén kívül jogszabály határoz meg

A végzést csak 1., 2.-vel kell közölni.

Ügyiratra történő feljegyzés – hivatalból senkivel nem kell közölni

A közlés módjai:

- a Ket a kapcsolattartási szabályokra utal vissza (28/A. § (1) bek.)
- a szóbeli közlés tényét az iratra fel kell jegyezni
- a tájékoztatási módok (sms, telefon, e-mail) segítségével csak tájékoztatni lehet az ügyfelet a döntés tényéről, de magát a döntést ekkor is valamilyen hivatalos kapcsolattartási forma betartásával kell közölni

A döntés közlése II.

A döntés közlésének napja:

- *általános szabályok* -

- amelyen szóban vagy írásban közölték (írásban: amikor az ügyfél átveszi)
- hirdetmény kifüggesztését követő 15. nap

- *különös szabályok (kézbesítési vélelmek)* –

- 1. kézbesítés megkísérlésének napja – ha a címzett *nem veszi át*
- 2. kézbesítés második megkísérlésének napját követő 5. munkanap – ‘*nem kereste*’ jelzés esetén

A kézbesítési vélelem megdöntése iránt be lehet nyújtani kérelmet (a szabályok hasonlóak az igazolási kérelem szabályaihoz)

Hirdetményi úton történő közlésnek van helye:

- ügyfél lakcíme ismeretlen/ismeretlen helyre költözött
- a jogutód kiléte nem ismert
- nincs kézbesítési meghatalmazott sem
- egyéb közlési módok alkalmazása akadályba ütközik

A döntés közlése III.

A hirdetmény tartalma annyiban tér el a határozatétól, hogy tartalmazza azt kitéfelt, miszerint az ügyfél a döntést a hatóságnál átveheti.

Döntés (csak határozat) **közzététele** a 80/A. § (1) bek.-ben meghatározott esetekben (pl. közbiztonság fenntartása érdekében, közrendvédelmi okból) – hirdetményi közlés szabályait kell alkalmazni

Kézbesítési meghatalmazott intézménye – képviselet speciális formája, igénybevételenek kötelező esetei: 81. § (1) bek. (pl. az ügyfél nem rendelkezik mo-i lakcímmel). Az ügyfél jelöli ki.

Feladata: az eljárás ügyféllel közlendő iratainak átvétele, ügyfél részére történő továbbítása.

Hozzá kapcsolódó (3.) speciális kézbesítési vélelem: „Az ügyfél részére szóló és a kézbesítési meghatalmazottal szabályszerűen közölt döntést úgy kell tekinteni, hogy az a **meghatalmazottal történt közlést követő ötödik munkanapon** minősül az ügyféllel közöltnek.” – 81. § (2) bek.

(Vélelem/fikció = a valószínűt/valótlant való/di/nak fogadjuk el, általában jogszabály felhatalmazása alapján)

A döntés közlése IV.

Kézbesítési ügygondnok – képviselet speciális formája, ha az ügyfél nem nevez meg kézbesítési meghatalmazottat + hirdetményi kézbesítésnek van helye + kötelezettség/jogelvonás. A hatóság jelöli ki (vö. meghatalmazott és ügygondnok).

Feladata: az ügyfél tartózkodási helyének megállapítása, döntés kézbesítése.

Hozzá kapcsolódó (4.) speciális kézbesítési vélelem: „Ha a kézbesítési ügygondnok eljárása nem járt sikerrel, a döntést azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amikor a *kézbesítés sikertelenségét a kézbesítési ügygondnok* az őt kirendelő hatóságnak *bejelenti, de legkésőbb a kirendeléstől számított tizedik munkanapon.*” – 81. § (4) bek.

(Ha a kézbesítés nem sikertelen, értelemszerűen nem beszélhetünk kézbesítési vélelemről – mivel a kézbesítés valóban megtörtént)

A hatósági kézbesítő (kb. a hatóságnak az az alkalmazottja, aki kézbesít (is)), a kézbesítési meghatalmazott és a kézbesítési ügygondnok intézménye NEM keverendő! – 1. még kapcsolattartási módok 28/A. § (1) bek.

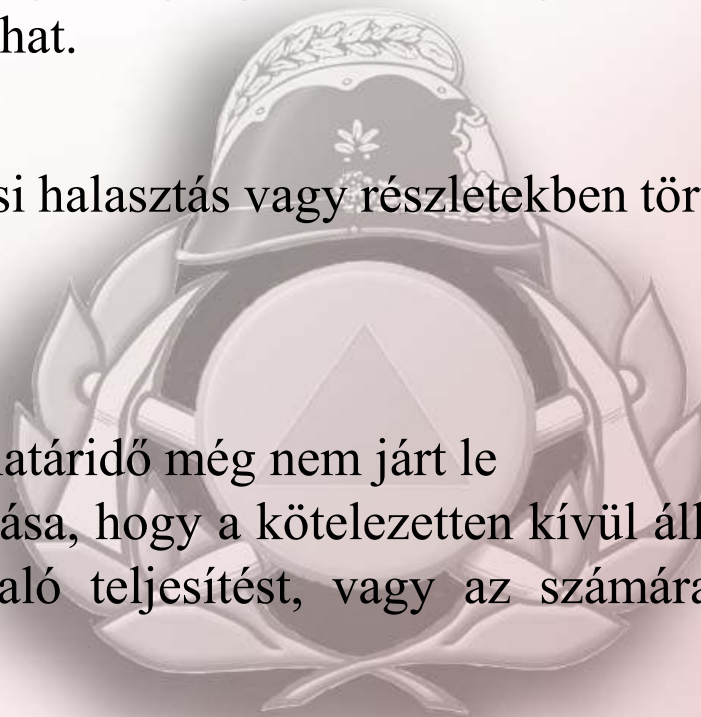
A fizetési kedvezmény

Ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat.

Formája: teljesítési halasztás vagy részletekben történő teljesítés

Feltétele:

- 1) a teljesítési határidő még nem járt le
- 2) annak igazolása, hogy a kötelezetten kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene

A döntés kijavítása és kiegészítése

Speciális ‘jogorvoslat előtti jogorvoslatok’ (átkerült a jogorvoslati részből)

Kijavítás

- az ügy érdemére ki nem ható (‘pitiáner’) hiba esetén kerül rá sor (név-, számelírás, számítási hiba, más elírás)
- mind kérelemre, mind hivatalból
- határidő nincs meghatározva
- nincs ellene jogorvoslat
- speciális a esete a döntés *kicserélése* (a hibás döntés egyidejű bevonásával)

Kiegészítés

- hiányos döntés esetén
- a Ket nem határozza meg, hogy kérelemre vagy hivatalból kerülhet-e rá sor
- jogerőtől számított egy éven belül van rá lehetőség
- van helye jogorvoslatnak
- kivitelezés módja: önálló kiegészítő döntés/egységes döntés (a hiányos döntés egyidejű bevonásával)

Hatósági bizonyítvány, igazolvány és nyilvántartás

Fogalmak

Hatósági bizonyítvány: hatóság által valamely tény, adat, jogosultság vagy állapot igazolására kiállított okirat.

Hatósági igazolvány: ügyfél adatainak, jogainak rendszeres igazolása

Hatósági nyilvántartás: a tv. nem határoz meg definíciót, mindössze jogszabályban meghatározott adatokat említ.

Közös rendelkezések

- A bizonyítvány, igazolás kiállítása és a nyilvántartásba történő bejegyzés, valamint ezek megtagadása is *határozat*nak minősül.
- Adattartalmukat a kiállítás (bejegyzés) módját a rendszeresítő jogszabály határozza meg. (Pl. tűzvizsg. rend. 15. § (1) bek.: „A tűzeseti hatósági bizonyítvány a Ket. 83. § (3) bekezdésén túl tartalmazza: ...)
- Az eljárás megindításáról az ügyfelet nem kell értesíteni

Hatósági bizonyítvány

„Az ügyfél kérelmére a hatóság *tény, állapot* vagy egyéb *adat* igazolására hatósági bizonyítványt ad ki.” – 83. § (1) bek.

„A hatósági bizonyítvány kiadására a 21. §-ban meghatározott hatóságok [=illetékességi okok], továbbá az a hatóság is illetékes, amelynek *a) területén a bizonyítandó tény bekövetkezett*, illetve az állapot tartott vagy megszűnt (...)” – 83. § (2) bek. – vö. tűzvizsg. rend. illetékességi szabályával („tűzeset keletkezési helye szerint illetékes tűzvédelmi hatóság” – 7. §)

Kiadás határideje – 10 nap (jogszabály eltérő rendelkezése hiányában)

A hatósági bizonyítvány kiállításának **célja**: más eljárásban történő felhasználása

A hatósági bizonyítvány tartalma

Ket (83. § (3) bek.): A hatósági bizonyítványban fel kell tüntetni, hogy:

- azt kinek [ügyfél] és milyen bizonyítékok alapján adták ki
- határozat tartalmi kellékei közül: 72. § (1) a) és f) pont (hatóság, ügyintéző neve, ügyszám + döntés helye, ideje, hatáskör gyakorlója/kiadmányozó neve, beosztása)
- amit mindezen felül jogszabály előír

A tűzvizsg. rend. (15. § (1) bek.) előírja, hogy: „ A tűzeseti hatósági bizonyítvány a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 83. §-ának (3) bekezdésében foglaltakon túl tartalmazza:

- a)* a tűzjelzés idejét,
- b)* a tűzeset helyét és idejét,
- c)* a tűzoltói beavatkozás megtörténtét,
- d)* a tűzvizsgálati eljárás megindulását, valamint
- e)* a tűzesetről rendelkezésre álló adatok közül azokat, melyek a tűzeseti hatósági bizonyítvány felhasználása szempontjából szükségesek.

Nem szerepel egyik felsorolásban sem: a tűzkeletkezés oka!

A hatósági bizonyítvány tartalma II.

A hatósági bizonyítvány tartalmát mindenki köteles elfogadni → a biztosító is

A hatósági bizonyítványban foglaltakkal szemben fellebbezésnek nincs, ellenbizonyításnak (tartalom valótlanága) van helye.

Tartalom valótlanága:

1. A tartalom valótlanága esetében a kiállító hatóság irányában tájékoztatási kötelezettség áll fenn (annak a hatóságnak a részéről, melynek eljárásában a hatósági bizonyítványt felhasználták).
2. Ha a valótlanágot a kiállító hatóság állapítja meg → kijavítás, visszavonás, módosítás

Kiállítás megtagadása: a) jogszabályba ütközés, b) ügyfél valótlan adat igazolását kéri, c) ügyfél a *hatóság számára nem ismert adat* igazolását kéri

Utóbbival kapcsolatban ld. még tűzvizsg. rend. 15. § (2) bek: „A tűzeseti hatósági bizonyítvány kiadása megtagadható, ha a *tűzeset* megtörténtének *ténye* a helyszín megtekintése alapján *nem állapítható meg.*”

A hatósági ellenőrzés

Két alapesete:

1. Felügyeleti szervek – az ellenőrzési jog a felügyelet, ill. irányítás részét képezi.

Nem kell megjelenni a helyszínen ahhoz, hogy ellenőrzésről beszéljünk (pl. adatok, iratok megkérésével is megvalósulhat)
közigazgatás → közigazgatás (felügyeleti szerv → alárendelt szerv)

2. A közigazgatás → „magánszféra” (természetes és jogi személyek, szervezetek) irányban is megvalósulhat (pl. tűzvédelmi hatósági ellenőrzés, közúti ellenőrzés)

Az ellenőrzés jogalapja:

Az ellenőrzés létjogosultságát megalapozhatja: a) jogszabály (pl. OTSZ), b) egyedi ügyben hozott hatósági döntés (pl. működési engedély)

A Ket a hat. ellenőrzés kifejezés alatt az ellenőrzés mindkét formáját érti:

„A hatóság - a hatáskörének keretei között - ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.” – 88. § (1) bek.

A hatósági ellenőrzés II.

Legtipikusabb ellenőrzési **formák**: (az ellenőrzés megvalósulási formái)

- átfogó-
- cél-
- utóellenőrzés (ismételt ellenőrzés, általában akkor kerül rá sor, ha az előző ellenőrzés során valamilyen rendellenességet tapasztaltak)
- külső-
- belső ellenőrzés

A helyszíni ellenőrzésre a **helyszíni szemlére vonatkozó rendelkezéseket** kell megfelelően alkalmazni (pl. értesítés szabályai – eredményesség veszélyeztetése, ügyfél jelen lehet, de távolléte nem akadály, szükség esetén rendőrség igénybevétele). A szemletárgy birtokosa itt: ügyfél.

Jegyzőkönyv csak jogsértés tapasztalása esetén kötelező.

Egyéb eset: hivatalos feljegyzés – megküldés az ügyfél részére (10 nap)

A hatósági ellenőrzés III.

Teendők jogszabálysértés megállapítása esetén:

1. **felhívja** az ügyfél figyelmét, határidőt tűz, jogkövetkezményekre figyelmeztet, felszólítja a jogsértés megszüntetésére (együtt: szignalizáció)
2. hivatalból **eljárást indít** (pl. tű. bírság), intézkedést tesz (pl. munkavállaló eltiltása)
3. **megkeresi** hk, ill.-gel rendelkező hatóságot, fegyelmi, szabs, bü, polg. vagy egyéb eljárást kezdeményez.

- a szignalizáció formája: végzés
- a gyakorlatban általában 30 napot szokott adni a tű hatóság a jogsértés megszüntetésére, a tv. legalább **20 napos** határidőt ír elő
- semmi nem tiltja párhuzamos eljárások lefolytatását
- a megkeresett szerv köteles a megkeresést érdemben megvizsgálni és a megtett intézkedésről a hatóságot tájékoztatni
- a hatóság köteles nyilvántartást vezetni az ellenőrzés során tapasztalt jogsértésekről (94. § (3) bek.)

A szignalizáció

hatósági felhívás, hatósági figyelmeztetés

Nem lehet alkalmazni, ha:

- 1) azt a jogsértés súlyossága miatt **jogszabály zárja ki** (a tűzvédelemben van ilyen!)
- 2) a hatóság ugyanazon ügyféllel szemben – a **szignalizáció eredménytelensége** miatt – egy éven belül jogerősen jogkövetkezményt állapított meg
- 3) a hatóság ugyanazon ügyféllel szemben **ugyanazon rendelkezés megsértése** miatt egy éven belül már alkalmazott szignalizációt

94. § (2) bek.

III.

Jogorvoslatok

Jogorvoslat és döntés-felülvizsgálat

„A jogorvoslati eljárás kérelemre, a döntés felülvizsgálata hivatalból indul meg.” – 97. § (1) bek.

‘Hivatalból lefolytatható döntés-felülvizsgálati eljárások’ helyett
‘hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárások’ alcím

Indok: jogszabálysértés észlelése esetén a döntés-felülvizsgálati eljárás nem lefolytatható, hanem lefolytatandó

kérelemre	hivatalból
fellebbezés	döntéshozó saját hatáskörében
bírósági felülvizsgálat	felügyeleti eljárás
újrafelvételi eljárás	AB határozata alapján
	ügyészi intézkedés nyomán

Méltányossági eljárás hatályon kívül helyezése – alkotmányossági aggályok miatt

Jogorvoslatok II.

(Megindításának módján túl) döntésfajták szerint is lehet őket csoportosítani:

1.Határozattal szemben – nagyon szűk kivételtől (pl. egyességet jóváhagyó határozat) mindig van helye

2.Végzéssel szemben – önállóan csak akkor van helye, ha a törvény kifejezetten lehetővé teszi. Ún. önálló fellebbezéssel megtámadható végzések köre.

Az érdemi döntést hozó határozat keretében a többi végzés is megtámadható, de ebben az esetben meg kell várni az eljárás végét.

Összefoglalva: a végzések ellen is van helye jogorvoslatnak.

érdemi/járulékos jogorvoslat

Önálló fellebbezéssel megtámadható végzések köre

- a) az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló,
- b) a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító,
- c) az **eljárást megszüntető**,
- d) az eljárás felfüggesztése tárgyában hozott,
- e) a 33/A. §-ban meghatározott fizetési kötelezettséggel kapcsolatos,
- f)
- g) az **eljárási bírságot kiszabó**,
- h) a fellebbezési határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
- i) az iratbetekintési jog korlátozására irányuló kérelem tárgyában hozott
- j) a fizetési kedvezménnyel kapcsolatos, az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos, a költségmentesség iránti kérelmet elutasító, a költségmentesség módosításáról vagy visszavonásáról szóló első fokú végzés

A döntés módosítása, visszavonása

Mind kérelemre, mind hivatalból helye lehet a döntés **módosításának**, ill. **visszavonásának**.

1.Fellebbezés esetén:

- a) a döntés jogszabályt sért
- b) a döntés nem sért jogszabályt, (de fellebbeztek és) ha a hatóság a kérelemben foglaltakkal egyetért

Ugyanezek a rendelkezések a szakhatóságra is vonatkoznak

Pl. bírságoló határozat – a jogsértéstől számított 1 év már eltelt

2.Hivatalból – csak egy eset van: ha a döntés jogszabályt sért
feltételei: a) egy ízben b) egy éven belül

Kijavítás, kiegészítés, módosítás, visszavonás (a Ket. szerint)

	Mikor?	Kérelemre / Hivatalból	Határidő	Egyéb
kijavítás	név-, szám- vagy más elírás, számítási hiba	K és H	nincs	nincs jogorvoslat
kiegészítés	jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem született döntés	(K és) H	1 év	van jogorvoslat
módosítás, visszavonás - kérelemre	jogszabálysértés, egyetértés a kérelemben foglaltakkal	K	15 nap	
módosítás, visszavonás - hivatalból	jogszabálysértés	H	1 év	

A fellebbezés

Ki fellebbezhet?

- Akire nézve a döntés rendelkezést tartalmaz \neq ügyfél (pl. szakértő is)

Jellemzői:

- **legáltalánosabb**, leggyakoribb jogorvoslati forma
- benyújtása **nincs jogcímhez** kötve – elég arra hivatkozni, hogy a döntés – bármely okból – sérelmes (az hogy sérelmes, nem jogcím)
- az esetek **szűk körében kizárt** a fellebbezés (pl. egyezséget jóváhagyó határozat) – a bírói út általában ekkor is adott
- előterjesztés határideje: döntés közzétételétől számított **15 nap**
- (elbírálásnak határideje: az iratok felettes szervhez történő megérkezésétől számított 30 nap)
- a fellebbezési jogról le lehet mondani (jogosító határozatok)
- a végrehajtásra nézve **halasztó hatálya** van – kivételek szűk körétől eltekintve
- a fellebbezésben **új tények** és bizonyítékok is felhozhatók (akár üf, akár hatóság részéről)
- vissza lehet vonni (vö. kérelemmel való rendelkezés elve)
- annál a hatóságnál kell **előterjeszteni**, amelyik a megtámadott döntést hozta (az ügy akár 5x is utazhat)

A fellebbezés II.

További jellemzők:

- a fellebbezést a döntést hozó hatóság tevékenységét **irányító, felügyelő** személy vagy **szerv bírálja el** (főszabály)
- 1. és 2. fokú hatóság nem lehet ugyanaz a szerv

A fellebbezési eljárás:

- e szakaszban is van lehetőség a fellebbezés **érdemi vizsgálat nélküli elutasításra** (pl. a fellebbezés nem az arra jogosulttól származik) – vö. kérelemnél említettekkel
- fellebbezési kérelem + iratok felterjesztése (ha: nincs helye a fellebbezés elutasításának vagy a döntés saját hatáskörben módosításának)
- 2. fok nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz – se a fellebbezés jogcíméhez (ha van ilyen)
- 2. fok nem csak a döntést vizsgálja, hanem az (egész) eljárást is
- adott esetben szükség lehet a **másodfokú szakhatóság** (=első fokú felettes szerve) állásfoglalásának beszerzésére
- **döntési lehetőségek:** 1. helybenhagy (NEM helyben hagy), 2. megváltoztat, 3. megsemmisít, 3/A. és új eljárásra kötelez
- döntés közlése – 1. fok útján

A fellebbezés III.

Önálló fellebbezéssel megtámadható végzések (nem teljes felsorolás):

- kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító
- eljárást megszüntető
- eljárást felfüggesztő
- eljárási bírságot kiszabó
- fellebbezési határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasító
- fizetési kedvezménnyel, eljárási költséggel (megállapítás, viselés) kapcsolatos végzés

Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható döntések (nem teljes felsorolás):

- életveszély/kár megelőzése/elhárítása/következményeinek enyhítése érdekében
- nemzetbiztonsági érdek, közbiztonsági, közrendvédelmi ok
- ha a végrehajtás késedelme jelentős/h. hozhatatlan kárral járna

Vö: munkavégzéstől eltiltás, üzemeltetés szüneteltetése, telepengedély hiánya

Bírósági felülvizsgálat

Jellemzői:

- érintettség (üf, elj. egyéb résztvevője a rá vonatkozó rész tekintetében)
- **jogerős** határozat vagy önállóan fellebbezhető végzéssel szemben
- közléstől számított **harminc nap** még nem telt el
- **jogszabálysértésre** hivatkozás (a pusztá érdeksérelem nem elég)
- **fellebbezési jog kimerítése** (vagy a fellebbezés kizárt – tehát csak ez utóbbi esetben mehet egy 1. fokú döntés közvetlenül a bíróságra)
- a felülvizsgálati kérelemnek **nincs** a végrehajtásra nézve **halasztó hatálya**
 - ezt külön kérni kell (a bíróságtól)
- keresetlevél benyújtása az ügyben döntést hozó hatóság ellen
- a bíróság nem a Ket, hanem a Pp szabályait alkalmazza (fel/alperes)
- jogszabálysértés megállapítása esetén a bíróság hatályon kívül helyezi a közig. határozatot

Gyakorlat: a másodfokú közigazgatási döntés után fordulnak az ügyfelek a bírósághoz (ritka)

Az újrafelvételi eljárás

Feltétele: olyan, az ügy szempontjából lényeges (1) új tény, adat, bizonyíték felmerülése (2), amely megvolt a határozat hozatala előtt (3), de az elbírálásnál valamilyen oknál fogva nem vették figyelembe (4), feltéve hogy az elbírálás esetén az ügyfélre nézve kedvezőbb határozat született volna (5)

Határidők: 15 nap (tudomásszerzés) / hat hónap, 3 év (jogvesztő)

Eljáró hatóság: 1. fok

„Ha a hatóság az újrafelvételi kérelemnek helyt ad, az ügyfelet olyan eljárásjogi helyzetbe kell hozni, mint amilyenben akkor lenne, ha már a korábbi határozat meghozatalakor ismerte volna az újrafelvételi eljárás alapjául szolgáló tény, adatot vagy bizonyítékot” – 112. § (7) bek.

Hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárások

Felügyeleti eljárás – felügyeleti szerv folytatja le – 5 éven túl nem lehet

Felülvizsgálat az AB határozata alapján

Feltételek: sikeres alkotmányjogi panasz (1) / jogszabály egyedi ügyben történő alkalmazhatósága visszamenőleges kizárása (2) / az ügyben bírósági felülvizsgálatra nem került sor (3)

A felettes szerv jár el (nem az AB!), amennyiben alkotmányellenessé nyilvánítottak egy olyan jogszabályt, amely a döntés alapjául szolgált.

Ügyészi intézkedés - az ügyész a Ket hatálya tartozó (hatósági) ügyben óvást, felszólalást, figyelmeztetést vagy jelzést nyújthat be – külön törvény szabályozza

A semmisség

A Ket. a jogorvoslatok közt szabályozza, de ez nem egy önálló jogorvoslati forma.

A döntést meg kell semmisíteni, ha azt a 121. § (1) bek.-ben szabályozott esetek valamelyike fennáll.

Példák:

- hatáskör, illetékesség hiánya,
- szakhatóság megkeresésének elmaradása, szakhatósági állásfoglalás figyelmen kívül hagyása
- a döntés tartalmát bűncselekmény befolyásolta

A semmisség korlátai: jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok, időmúlás

Formája: semmisséget kimondó határozattal

(hasonló a döntés visszavonásához)

A semmisség értelmezése

21. § (1) Az e fejezetben szabályozott eljárások során a döntést meg kell semmisíteni, ha

d) a közigazgatási döntés tartalmát bűncselekmény befolyásolta, feltéve hogy a bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította vagy ilyen ítélet meghozatalát nem a bizonyítottság hiánya zárja ki,

(4) A döntés - az (5) bekezdés kivételével - semmisségi ok esetén sem semmisíthető meg, ha

a) az az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértené, és a döntés jogerőre emelkedése óta három év eltelt;

(5) Az (1) bekezdés d) pontjában foglalt semmisségi ok esetében a döntés időkorlátozás nélkül megsemmisíthető ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot nem érint.

Mennyi ideig semmisíthető meg a bűncselekmény által befolyásolt döntés, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat érint?

IV.

A végrehajtási eljárás

A végrehajtási eljárás

Döntés, kötelezettség teljesítésének állami, közhatalmi úton történő kikényszerítése.

Legitim (fizikai) kényszer alkalmazásának lehetősége

- szükség esetén a rendőrség igénybevétele,
- ettől hatóság a hatóság (ha ez a lehetőség nem lenne meg, akkor nem lenne 'komolysága' az eljárásnak)

Szabályainak alkalmazása: Önkéntes teljesítés elmaradása esetén.

Háttérjogszabály: bírósági végrehajtásról szóló 94/53. tv, a Ket-ben megfogalmazott eltérésekkel kell alkalmazni.

Végrehajtási módok:

- pénzfizetési kötelezettség végrehajtása (pl. bírság befizetése)
- meghatározott cselekmény végrehajtása (pl. épület lebontása)
- meghatározott ingóság kiadása

Jogszabályi háttér

- 1) 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (**Ket.**) – *VIII. fejezet*
- 2) 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (**Vht.**) – *I., III-X., XXI-XXII. fejezetek*
- 3) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről (**Szabs. tv.**) – *XII. fejezet* (2012. évi II. Szabs. Tv. XXII. Fejezet 2012-04-15-én lép hatályba!!!)
- 4) 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről (**Art.**) – *144-164/A. §*
- 5) 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet a bírósági végrehajtói **díjszabásról**

Megjegyzés: a Vht. alkalmazására kivételes esetben kerül sor

Mikor kerülhet sor végrehajtásra?

Kötelezettség önkéntes teljesítésének elmaradása esetén.

A tűzvédelem területén tipikusan:

- szabálysértési pénzbírság
- helyszíni bírság
- tűzvédelmi bírság
- Ket. szerinti eljárási bírság

„A közigazgatási végrehajtás szabályait kell alkalmazni

a) a hatóság döntésében megállapított

(...)

kötelezettség érvényesítésére, ha annak önkéntes teljesítése elmaradt.”

- Ket. 125. §

A végrehajtásról általában

Illetékességi ok: adós lakhelye, székhelye

A Ket. sorrendje: készpénz (számlapénz) – ingó – ingatlan

Az Art.-ban nincs sorrend

Hatástanulmány készítése javasolt – évente hány ügy jut el végrehajtási szakba

Ennek alapján indokolt lehet országos vagy megyei szinten egy erre szakosodott **végrehajtási csoportot/irodát** létrehozni, amely vagy önállóan jár el, vagy kapcsolatba lép az illetékességi terület szerinti végrehajtó irodával

A végrehajtás folyamata a Ket. szerint

1. jogerő beállása (alapvető feltétel)
2. kötelezettség teljesítése elmaradásának megállapítása
3. végrehajtás elrendelése (végzés) / adóhatóság értesítése
4. végrehajtás foganatosítása (végzés, 8 nap – telj. elmarad. megállap.)

Egyéb jogintézmények:

- fizetési kedvezmény
- késedelmi pótlék
- végrehajtás felfüggesztése
- végrehajtás megszüntetése
- elévülés (5 év)
- biztosítási intézkedések
- speciális jogorvoslatok (végrehajtási kifogás)
- határidők

A végrehajtás folyamata a Ket. szerint

129. § (1) Hivatalból indult eljárásban az elsőfokú **hatóság vizsgálja a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítését.**

(2) Ha az elsőfokú **hatóság** a rendelkezésre álló adatok vagy a jogosult igazolása alapján **megállapította**, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt **kötelezettség teljesítése határidőre nem** vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően **történt**,

(...)

b) **hivatalból elrendeli a végrehajtást**, ha az eljárást hivatalból indította vagy folytatta,

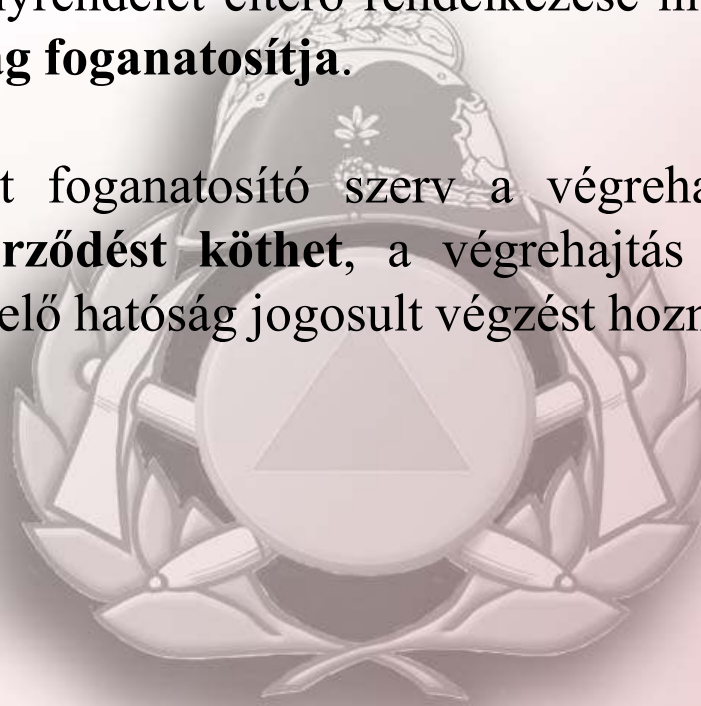
(3) Az elsőfokú hatóság (a továbbiakban: végrehajtást elrendelő hatóság) az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított nyolc napon belül dönt a végrehajtás foganatosításáról. (...)

Ha a végrehajtást elrendelő hatóság és a végrehajtást foganatosító szerv azonos, a végrehajtás foganatosításáról nem kell külön végzést hozni, hanem **a foganatosítást** az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított **nyolc napon belül meg kell kezdeni.**

A végrehajtás folyamata a Ket. szerint

131. § (1) Kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a **végrehajtást az elsőfokú hatóság fogatosítja.**

(2) A végrehajtást fogatosító szerv a végrehajtásra **önálló bírósági végrehajtóval szerződést köthet**, a végrehajtás során azonban csak a végrehajtást elrendelő hatóság jogosult végzést hozni.

A végrehajtás sorrendje a Ket. szerint

Pénzfizetési kötelezettség végrehajtása esetén

- 1) biztosítási intézkedés során lefoglalt, pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg
- 2) a kötelezett szabad rendelkezése alatt álló, pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg
- 3) kötelezett munkabére
- 4) a kötelezett bármely lefoglalható vagyontárgya
- 5) ingatlan-végrehajtás (100.000,- Ft felett) / jelzálogjog bejegyzése
 - egyéb ingatlan
 - kötelezett lakóhelye

Ket. 132-136. §

Gyakorlat: az adóhatóság nem a Ket.-et, hanem az Art.-ot alkalmazza, ahol nincsen sorrendiség, kizárólag a Vht.-ben foglalt kivételek érvényesülnek

A végrehajtás sorrendje a Szabs. tv. szerint

- 0) *illetékbélyeggel történő lerovás*
- 1) adók módjára történő behajtás
- 2) közérdekű munka
- 3) elzárás

111. § (1) A **pénzbírságot**, egyéb pénzösszeget az elkövetőnek a határozat jogerőre emelkedésétől számított **harminc napon belül** a pénzösszeg **illetékbélyeggel történő lerovásával** vagy más, külön jogszabályban meghatározott módon kell **megfizetnie**. Az okozott kár értékét a sértett részére kell megtéríteni.

(2) Ha a pénzbírság vagy egyéb pénzösszeg, illetőleg az okozott kár értékének megfizetésére kötelezett a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül **nem fizeti meg** a tartozást, a szabálysértési **hatóság elrendeli a tartozás adók módjára történő behajtását**.

A végrehajtás sorrendje a Szabs. tv. szerint

111. § (4) A pénzbírságot - az elkövető beleegyezése esetén - **közérdekű munkára** kell átváltoztatni, ha az adók módjára történő behajtás nem vezetett eredményre.

(11) A jegyző, illetőleg a kijelölt munkahely haladéktalanul értesíti a közérdekű munka végzését elrendelő szabálysértési hatóságot, illetőleg bíróságot, **ha az elkövető nem kezdi meg a közérdekű munka végzését, vagy munkakötelezettségének nem tesz eleget.** Ezekben az esetekben a közérdekű munkát - a 17. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint - **elzárásra** kell átváltoztatni.

(12) Ha az **elkövető nem járul hozzá a közérdekű munkavégzésre kötelezéshez,** a pénzbírságot **elzárásra** kell átváltoztatni.

A Vht. szerkezete

Csak az I., IV-X.,XXI-XXII. fejezeteket, illetve a III. fejezet egy részét kell alkalmazni.

- IV. Végrehajtás munkabérre és egyéb járandóságra
- V. Végrehajtás pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre
- VI. Ingóvégrehajtás
- VII. Ingatlan-végrehajtás
- VIII. A végrehajtás során befolyt összeg kifizetése
- IX. Meghatározott cselekmény végrehajtása
- X. Biztosítási intézkedés végrehajtása

„A bírósági végrehajtás során a pénzkövetelést elsősorban a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adós rendelkezése alatt álló összegből, illetőleg az adós munkabéréből (...) kell behajtani.”

– 7. § (1) bek.

A pénzforgalmi szolgáltató és a munkáltató mögöttes felelőssége érvényesül

A kielégítési sorrend

A végrehajtás során befolyt összegből mindenekelőtt a végrehajtási költséget (...) kell kielégíteni.

165. § Ha a befolyt összeg nem fedezi a végrehajtás során behajtani kívánt valamennyi követelést, a **kielégítési sorrend** - a követelések jogcímét alapul véve - a következő:

- a) gyermektartásdíj,
- b) egyéb tartásdíj,
- c) munkavállalói munkabér és a vele egy tekintet alá eső járandóság,
- d) a büntető és a büntetésvégrehajtási, valamint a **szabálysértési eljárásban** az adóssal szemben **megállapított**, az állam javára fizetendő **összeg**, a vagyonek Kobzásból eredő követelés (a polgári jogi igény kivételével),
- e) adó, társadalombiztosítási követelés és **más köztartozás**,
- f) egyéb követelés,
- g) a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírság.

Adók módjára történő végrehajtás

„Ha a pénzbírság (...) megfizetésére kötelezett a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül nem fizeti meg a tartozást, a szabálysértési hatóság elrendeli a tartozás **adók módjára** történő behajtását”

- Szabs. tv. 111. § (2) bek.

„A tűzvédelmi bírság és a késedelmi pótlék **adók módjára** behajtandó köztartozás.”

- Tű. tv. 43. § (3) bek.

Adók módjára történő végrehajtás

Art. 146. § (1) bek.

A végrehajtást - a vámhatóság elsőfokú szervei kivételével - az első fokon eljáró **adóhatóság folytatja le.**

(2) Az adók módjára behajtandó **köztartozás jogosultjának megkeresése** alapján

a) **magánszemély esetében** a belföldi lakóhely, szokásos tartózkodási hely vagy szokásos fellelhetőségi helye, ennek hiányában utolsó ismert belföldi lakóhelye szerint illetékes **önkormányzati adóhatóság,**

b) **jogi személy** és egyéb szervezet **esetében** az illetékes **állami adóhatóság** jár el, kivéve, ha törvény a köztartozás beszedését más szerv hatáskörébe utalja.

(4) Az **adóhatóság a végrehajtást** az adós lakóhelye, székhelye vagy végrehajtás alá vonható vagyontárgya szerinti helyi bíróság mellett működő, az ügyelosztási szabályok szerint illetékes **önálló bírósági végrehajtó útján is foganatosíthatja.**

Adók módjára történő végrehajtás

Az adóhatóság megkeresés útján jár el

A megkereséshez csatolni kell a jogerős határozat másolatát.

Sikeres végrehajtás esetén a NAV / önk-i. adóhatóság utal a vh-t kérőnek

A sikertelen végrehajtásról (pl. van megelőző letiltás) is tájékoztatni kell

Vht. 7. § (5) bek.: A **bíróság** és a végrehajtó a végrehajtási eljárás során szükség esetén **megkeresi az adóhatóságot a hozzá bejelentett pénzforgalmi számlaszámok közlése végett**, továbbá a **pénzforgalmi szolgáltatókat** az adós náluk kezelt pénzösszegeinek végrehajtás alá vonásához szükséges adatok (**számlaszám**) **közlése végett**.

Ket. 126. § (5) bek.: Ha ez a fejezet másként nem rendelkezik, **ahol a Vht. bíróságot említ, azon végrehajtást elrendelő hatóságot**, ahol végrehajtót, azon végrehajtást foganatosító szervet, ahol végrehajtható okiratot, azon végrehajtható döntést, ahol adóást, azon kötelezettet **kell érteni**.

→ Az adóhatóság megkeresésére akkor is van mód, ha tartozás nem hajtható végre adók módjára!

A bírósági végrehajtók

Szakmai szabályok: Vht. 5.rész („A végrehajtás szervezete”)

Az első fokon eljáró hatóság egyedi megbízási szerződést köthet.

(„A végrehajtást fogantató szerv a végrehajtásra önálló bírósági végrehajtóval szerződést köthet, a végrehajtás során azonban csak a végrehajtást elrendelő hatóság jogosult végzést hozni.”)

A számlázás nem megegyezésen, hanem jogszabályon alapul.

Ha a végrehajtás nem sikerült, a végrehajtónak akkor is jár munkadíj és költségtérítés.

A bírósági végrehajtók díjszabása

Munkadíjak:

- 100 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén 4000 Ft
- 100 000 Ft feletti, de 1 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén 4000 Ft és a 100 000 Ft feletti rész 3%-a
- 1 000 000 Ft feletti, de 5 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén 31 000 Ft és az 1 000 000 Ft feletti rész 2%-a
- 5 000 000 Ft feletti, de 10 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén 111 000 Ft és az 5 000 000 Ft feletti rész 1%-a
- 10 000 000 Ft feletti ügyérték esetén 161 000 Ft és a 10 000 000 Ft feletti rész 0,5%-a.

3.000.000,- Ft összegű tűzvédelmi bírság esetén:

71.000,- Ft (31.000,- + 40.000,-)

V.

Egyéb rendelkezések

Az eljárási költségek

1. az eljárási **illeték**,
2. az igazgatási szolgáltatási **díj**,
3. az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség,
4. az **anyanyelv** használatával kapcsolatos költség,
5. az **iratbetekintési** jog gyakorlásával kapcsolatos költség, (pl. fénymásolás)
6. az ügyfél képviseletében eljáró személy költsége,
7. a **tanú** és a hatósági tanú költségtérítése,
8. a hatósági közvetítő költsége, továbbá a tevékenységével kapcsolatban indokoltan felmerült kiadás,
9. a **szakértői díj**, ideértve a szakértő költségtérítését,
10. a **fordítási költség** a 11. § (2) bekezdésében szabályozott eseten kívül,
11. az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült **levelezési**, dokumentumtovábbítási költség,
12. a végrehajtási költség és a végrehajtási költségátalány,
13. az eljárásban közreműködő **rendőrségnél** felmerült költség,
14. a helyszíni szemlével, valamint a szakértői tevékenységgel jogszerűen okozott kárért járó kártalanítás összege,
15. a törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott egyéb eljárási költség.

3-15. pont: egyéb eljárási költség

Az eljárási költségek viselése

- 1) **ellenérdekű ügyfelek** – akinek „igaza van”
- 2) **kérelemre indult eljárás** – a kérelmező ügyfél előlegez
- 3) **hivatalból indult eljárás** – hatóság előlegez,
„Ha a határozat az ügyfél részére kötelezettséget állapít meg, a kötelezettség alapjául szolgáló jogszabálysértés bizonyításával összefüggésben felmerült költség viselésére az ügyfelet kell kötelezni.”
- 4) **bizonyítási eszköz igénybevétele** – indítványozó
- 5) **eljárási cselekmény megisméltése** jogellenes magatartás miatt –
jogellenes magatartást tanúsító
- 6) **végrehajtási eljárás** – a végrehajtás elrendelésére okot adó (adós)
- 7) **jogsegély** – megkereső hatóság
- 8) **iratbetekintés** – iratbetekintést kérő

Egyéb alapelvek:

- költségkímélés és célszerűség figyelembevétele
- az egyéb eljárási költség összegét az érintett által bemutatott bizonyíték alapján kell megállapítani.

Költségmentesség

A hatóság annak a természetes személy ügyfélnek, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére költségmentességet engedélyezhet.

A költségmentesség az illeték, a díj és az egyéb eljárási költség előlegezése és viselése alóli **teljes vagy részleges** mentességet jelenti

Módosítható és visszavonható

Költségmentesség \neq fizetési kedvezmény (utóbbi a határozatban megállapított pénzfizetési kötelezettségre vonatkozik)

Az illetéktörvény néhány rendelkezése

29. § (1) Az első fokú közigazgatási hatósági eljárásért - ha e törvény melléklete másként nem rendelkezik - 3000 forint illetéket kell fizetni (általános tételű eljárási illeték).

(2) Az első fokú közigazgatási határozat elleni **fellebbezés** illetéke - ha e törvény melléklete másként nem rendelkezik, és a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben megállapítható - a fellebbezéssel érintett, vagy vitatott összeg minden megkezdett 10 000 forintja után 400 forint, de **legalább 5000 forint**, legfeljebb 500 000 forint. Ha a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben nem állapítható meg, a fellebbezés illetéke 5000 forint.

31. § (8) Az előzetes szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket vagy igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági eljárás kezdeményezésekor kell megfizetni.

Értelmező rendelkezések

az eljárás egyéb résztvevői: a tanú, a hatósági tanú, a szakértő, a tolmács, a szemletárgy birtokosa, az ügyfél képviselője és a hatósági közvetítő

hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és annak házastársa; az örökbe fogadó és a nevelőszülő; az örökbe fogadott és a nevelt gyermek; a testvér, a házastárs, az élettárs; a házastársnak, az élettársnak egyeneságbeli rokona, testvére és a testvér házastársa

üzemzavar: az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymás közötti elektronikus úton történő kapcsolattartása során felmerült, az elektronikus kapcsolattartás eszközül használt *informatikai rendszer* átmeneti vagy tartós meghibásodása, valamint *karbantartásának időtartama*, ami miatt az informatikai rendszerek nem tudják biztosítani az elektronikus tájékoztatást, az elektronikus úton történő kapcsolattartást, valamint az elektronikus irat feltöltését, letöltését, továbbítását.